

Cementownia Odra

EMAS

Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowo
PL 2.16-004-50

**PC PEWNY
CEMENT**

Stowarzyszenie
Producentów
Cementu
Polish
Cement
Association

DEKLARACJA ŚRODOWISKOWA

WYDANIE 13 - OPOLE - MAJ 2025

ZA ROK 2024

SPIIS TREŚCI

strona

O FIRMIE	5
RYS HISTORYCZNY	6
ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA	8
OCENA ZGODNOŚCI Z WYMAGANIAMI PRAWNYMI	8
OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO	10
CERTYFIKATY	11
PROCES TECHNOLOGICZNY PRODUKCJI	13
ASORTYMENT PRODUKOWANYCH CEMENTÓW	14
METODOLOGIA OPRACOWANIA DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ	16
BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE ASPEKTY ŚRODOWISKOWE	17
CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE	18
EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE POPRZECZ DZIAŁANIA PRZEPROWADZONE W ROKU 2021 r.	19
EMISJA DO POWIETRZA	20
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	21
GOSPODARKA ODPADAMI	23
ZUŻYCIE ENERGII	23
OCHRONA PRZED HAŁASEM	24
PALIWA ALTERNATYWNE	26
BIEŻĄCE WSKAŹNIKI EKSPLOATACYJNE I EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ	27
GOSPODARKA ENERGETYCZNA	29
SYSTEM BIAŁYCH CERTYFIKATÓW	31
BILANS ODDZIAŁYWANIA CEMENTOWNI ODRA S.A. NA ŚRODOWISKO	34
ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNO – PRZYRODNICZA	36
W ZGODZIE Z NATURĄ	37
KONTAKTY ZEWNĘTRZNE	38

SŁOWO PREZESA

Szanowni Państwo,

Z przyjemnością oddajemy w Państwa ręce kolejną Deklarację Środowiskową, której nadrzędnym celem jest zaprezentowanie wszystkim zainteresowanym stronom kompleksowych informacji dotyczących naszej działalności, ze szczególnym akcentem na postępy w obszarze zarządzania środowiskowego. Wyrazem naszego głębokiego zaangażowania w ochronę środowiska naturalnego oraz potwierdzeniem aktywnej realizacji przyjętych zobowiązań środowiskowych jest wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz standardu EMAS, w pełnej zgodności z wymogami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu.

Deklarujemy konsekwentne podejmowanie działań mających na celu ograniczenie naszego oddziaływania na środowisko, przy jednoczesnym uwzględnieniu oczekiwań naszych klientów i troski o bezpieczeństwo naszych pracowników. Aktywnie wdrażamy innowacyjne, prośrodowiskowe technologie, systematycznie modernizujemy istniejącą infrastrukturę oraz nieustannie optymalizujemy wykorzystanie zasobów naturalnych, zachowując przy tym najwyższą jakość naszych wyrobów.

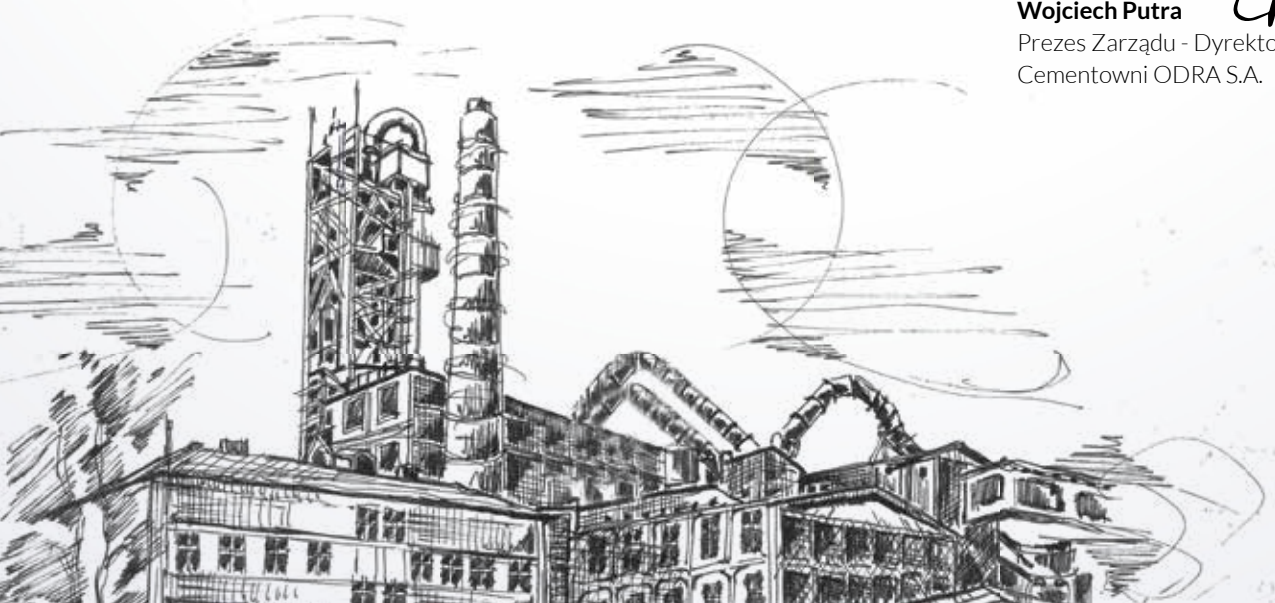
Wierzimy, iż niniejsza Deklaracja stanie się cennym narzędziem w budowaniu otwartego i konstruktywnego dialogu.

Z poważaniem

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of fluid, interconnected loops and strokes.

Wojciech Putra

Prezes Zarządu - Dyrektor Naczelny
Cementowni ODRA S.A.

O FIRMIE

Cementownia ODRA S.A. to najstarsza działająca cementownia w Polsce i w Europie, z ponad stułeczną tradycją produkcji cementu i działalności w branży budowlanej. Jako jedyna z niegdyś dziewięciu opolskich cementowni przetrwała do dzisiejszych czasów. Cementownia harmonijnie łączy bogate dziedzictwo z nowoczesnymi technologiami, oferując cementy najwyższej jakości.

Dzięki nowoczesnej technologii wypału klinkieru oraz produkcji cementu, zaawansowanemu parkowi maszynowemu i wykwalifikowanej kadrze firma specjalizuje się w produkcji klinkieru portlandzkiego oraz cementu, spełniając najwyższe światowe standardy technologiczne. Proces produkcji odbywa się zgodnie z certyfikowanym Zintegrowanym Systemem Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP oraz standardami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1221/2009 EMAS. Cementownia ODRA S.A. wykorzystuje własne, unikatowe złoża surowca, które w przekroju geologicznym posiada kompletny zestaw surowcowy niezbędny do produkcji klinkieru.

Oferta cementowni obejmuje szeroki asortyment cementów workowanych i luzem, dostosowany do różnych potrzeb budowlanych. Zakład produkuje cementy powszechnego użytku oraz cementy specjalne, głównie z dodatkiem granulowanego żużla wielopieczowego czyli cement portlandzki żużlowy CEM II/B-S oraz cement hutniczy CEM III. Produkty Cementowni ODRA S.A. znajdują zastosowanie w różnorodnych projektach budowlanych, od budownictwa mieszkaniowego po infrastrukturę drogową i mostową. Firma oferuje również doradztwo techniczne i wsparcie w zakresie doboru odpowiednich materiałów.

Cementownia Odra

Cementownia ODRA S.A. to synonim jakości, tradycji i nowoczesności w produkcji cementu. Łączy wieloletnie doświadczenie z innowacyjnymi technologiami, dbając o środowisko naturalne i zadowolenie klientów.

- **Prezes Zarządu - Dyrektor Naczelny**
Wojciech Putra
- **Członek Zarządu - Dyrektor Ekonomiczny**
Beata Ostrowska
- **Kierownik Działu Ochrony Środowiska**
Adam Słowik
- **Pełnomocnik Zarządu ds. ZSZ i EMAS**
Iwona Raszka

dane firmy:

Cementownia ODRA S.A.
45-005 Opole
ul. Budowlanych 9
tel. (077) 40 20 810

rok budowy: 1911 r.
powierzchnia produkcyjna: 192 059 m²
zatrudnienie na dzień 30.12.2024 r. 224 osób
kod PKD: 23.51
numer rejestrowy BDO: 000019016
www.odrasa.eu

RYS HISTORYCZNY

• 1899

Na terenie obecnej Cementowni ODRA S.A. istnieje fabryka cementu składająca się z trzech samodzielnych zakładów wyposażonych w piece szybowe. Pierwsze wzmianki historyczne o zakładzie produkującym cement w dzielnicy Zakrzów pochodzą już z 1872 r.

• 1911

W Opolu powstaje nowa Cementownia „Opole-Port”, poprzedniczka Cementowni ODRA. Wyposażona w trzy piece obrotowe o dobowej wydajności 250 ton produkuje klinkier metodą mokrą. Wytwarza trzy rodzaje cementu o nazwach „Zenith”, „Zenith 2” i „Zenith 3”.

• 1938

Lata 30-te XX wieku stanowią czas prosperity w branży cementowej. Opolskie cementownie: „Opole-Port”, „Groszowice”, „Wróblin”, „Silesia”, „Nowa Wieś” i „Giesel” wytwarzają łącznie 800 tys. ton cementu. Sama cementownia „Opole-Port” w 1938 r. produkuje 200 tys. ton cementu.

• 1947

Po II wojnie światowej zapada decyzja o odbudowie zniszczonych opolskich cementowni w tym również Cementowni „Opole-Port”, której nadano nową nazwę „ODRA” z uwagi na położenie nad rzeką Odrą. Odbudowa Cementowni trwała do 1956 r. W 1951 r. przekazano do eksploatacji 2 piece obrotowe. Kolejne dwa piece obrotowe rozpoczęły pracę w roku 1952.

• 1962

Lata 60-te to okres rozbudowy i unowocześniania przemysłu cementowego. Odra jest pionierem w nowoczesnej technologii. To tu instaluje się pierwszy w Polsce układ automatycznego sterowania przemiałem cementu a proces wypalania klinkieru jest kompleksowo zautomatyzowany.

• 1974

Cementownia ODRA działa w ramach struktur Opolskiego Kombinatoru Cementowo-Wapienniczego. Lata 70-te w polskim przemyśle cementowym to okres przyspieszonej produkcji, a także rozbudowy całego przemysłu. W 1975 r. ODRA osiąga szczytową produkcję - wytwarza 895 tys. ton cementu. Rekord ten zostanie pobity dopiero w 2014 roku z produkcją 974 tys. ton cementu.

• 1989

Lata 80-te to okres recesji gospodarczej. Z powodu niedoinwestowania Cementownia wchodzi w fazę stagnacji. Na początku lat 90-tych po wprowadzeniu gospodarki wolnorynkowej przestarzałej technologicznie Cementowni ODRA grozi zamknięcie.

• 1992

W ramach rządowego programu prywatyzacji przemysłu cementowego Przedsiębiorstwo Państwowe Cementownia ODRA przekształca się w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa - Cementownia ODRA S.A. W 1993 r. pakiet kontrolny akcji nabywa Firma Miebach Projektgesellschaft GmbH z Dortmundu zobowiązując się do modernizacji zakładu.

• 1999

Rusza kompleksowa modernizacja Cementowni polegająca m.in. na zmianie metody wypalania klinkieru z energochłonnej metody „mokrej” na energooszczędną metodę „suchą”. Wydajność zmodernizowanego pieca, zastępującego cztery piece metody mokrej wynosi 1200 ton klinkieru na dobę. Cementownia staje się zakładem przyjaznym dla środowiska. Ponadto w ramach modernizacji w rejonie miejskiego wysypiska śmieci w Opolu powstaje kompletny obiekt do segregacji odpadów komunalnych (system BRAM). Odzyskane w nim odpady palne służą jako paliwo alternatywne w procesie wypału klinkieru w piecu obrotowym.

2004

Pierwsza dekada XXI wieku to czas doskonalenia zarządzania firmą. W 2004 r. Cementownia wdraża oraz certyfikuje Zintegrowany System Zarządzania wg standardów ISO 9001, ISO 14001 oraz PN-N 18001 a w 2008 r. wprowadza zintegrowany system zarządzania firmą klasy ERP – Microsoft Dynamics Axapta.

2011

Cementownia ODRA S.A. obchodzi Jubileusz 100-lecia istnienia. Jest najstarszym na Opolszczyźnie i również w całej Polsce czynnym zakładem specjalizującym się w produkcji cementu. W ramach obchodów Jubileuszu Cementownia organizuje 18 czerwca po raz pierwszy w swojej historii Dzień Otwarty.

2013

Rok ważnych inwestycji: budowa nowej instalacji młynów cementu nr 1-4 z separatorem oraz linii suszenia i mielenia żużla wielkopiecowego z wykorzystaniem pionowego młyna rolowo-misowego. Koszt inwestycji to około 28 mln zł.

2014

22 kwietnia 2014 r. Cementownia Odra jako 50 firma w Polsce zostaje wpisana do krajowego rejestru EMAS i tym samym dołącza do grona nielicznych przedsiębiorstw, które otrzymały „Zielonego Oskara”. Logo EMAS poświadcza spełnianie najwyższych wymogów w zakresie zarządzania w ochronie środowiska.

2015

Kończy się budowa i uruchomienie instalacji umożliwiającej dozowanie paliw zastępczych do pieca obrotowego.

2016

Rozpoczęto prace związane z rekultywacją nieczynnego wyrobiska pogórniczego „Odra I”, znajdującego się między ulicą Budowlanych i Luboszycką.

W ramach tych prac została wykonana ścieżka dydaktyczna, której trasa pokazuje walory przyrodnicze i geologiczne tego terenu.

2017

Zgodnie z planem zakończono prace rekultywacyjne na ponad 17 hektarach nieczynnego wyrobiska pogórniczego ODRA I. Decyzją Prezydenta Miasta z dn. 5 grudnia 2017 r. formalnie uznano rekultywację za zakończoną.

2018

Uruchomiono instalację podawania paliw alternatywnych na wlot do pieca. Pozwoliło to na zwiększenie udziału energii cieplnej z paliw wtórnych, wykorzystywanej w procesie wypalania klinkieru o prawie 20%.

2020

Ukończono budowę hali składowania surowca w wyrobisku ODRA I, oraz budowę instalacji rozładowniczej klinkieru w celu ograniczenia oddziaływania zakładu na środowisko.

2023

Ukończono budowę i uruchomiono wibracyjną suszarnię żużla zasilanej gazem.

2024

Budowa nowego komina. Komin wykonany jest ze stali kortenowskiej i ma konstrukcję dwupłaszczową. Ma on takie same parametry techniczne jak jego poprzednik, który ze względu na zły stan techniczny został wyłączony z eksploatacji.

ZINTEGROWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA

System Zarządzania Środowiskowego jest elementem Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP, który został zbudowany w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO 9001, PN-EN ISO 14001, Rozporządzenia WE nr 1221/2009 (EMAS) z uwzględnieniem Rozporządzenia Komisji 2017/1505 z 28 sierpnia 2017 roku zmieniającego załączniki I, II, III, Rozporządzenia Komisji 2018/2026 z 19 grudnia 2018 r. zmieniającego załącznik IV oraz normy PN-ISO 45001. Zintegrowany System Zarządzania funkcjonuje w Cementowni ODRA od 2004 r. na bazie struktury organizacyjnej firmy oraz procesów w niej przebiegających. Obejmuje te działania i czynności, które mają znaczący wpływ zarówno na wyrób jak i na środowisko i bhp. Spójność systemu zapewnia jednolita dokumentacja na którą składają się Polityka, Cele, Księga Zintegrowanego Systemu Zarządzania, a także Procedury i Instrukcje będące opisem wzajemnie powiązanych procesów i działań, oraz inne szczegółowe dokumenty robocze. Celem wdrożonego Systemu Zarządzania Środowiskowego jest ciągłe minimalizowanie niekorzystnego oddziaływania przedsiębiorstwa na środowisko zgodnie ze sformułowaną przez Zarząd Polityką Zintegrowanego Systemu Zarządzania. W ramach Systemu szczególnym nadzorem objęto wszystkie urządzenia do ochrony środowiska, które są utrzymywane w pełnej sprawności technicznej i obsługiwane przez wykwalifikowany perso-

nel. Regularnie monitorujemy nasze oddziaływanie na otoczenie w oparciu o obowiązujące ustawodawstwo oraz wewnętrzne standardy firmy stosując system ciągłych i okresowych pomiarów emisji do powietrza, natężenia hałasu, zużycia paliw, energii oraz parametrów jakościowych i ilościowych wody i ścieków. Dbając o jakość danych, wykonujemy wszystkie pomiary i analizy za pośrednictwem wyspecjalizowanych i akredytowanych laboratoriów. W dniu 22.04.2014 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska umieścił Cementownię ODRA S.A. w rejestrze EMAS, pod numerem PL 2.16-004-50. Tym samym Cementownia dołączyła do prestiżowego grona uprawnionych do posługiwania się logo EMAS, poświadczając spełnianie najwyższych wymagań w zakresie zarządzania w ochronie środowiska. W roku 2017 po spełnieniu wszystkich wymagań uprawniających do korzystania ze wspólnego znaku gwarancyjnego, Cementownia ODRA S.A. uzyskała prawo do oznaczania wyrobów znakiem jakości „Pewny Cement”. Znak ten przyznawany przez Stowarzyszenie Producentów Cementu jest dowodem spełnienia najwyższych norm i specyfikacji technicznych dotyczących parametrów cementu na wszystkich etapach produkcji. Dzięki oznaczeniu „Pewny Cement” Cementownia ODRA S.A. wyraźnie podkreśla jakość swoich cementów, a klientom daje prosty sposób wyboru produktu, który spełnia najwyższe wymagania.

OCENA ZGODNOŚCI Z WYMAGANIAMI PRAWNYMI

Biorąc pod uwagę wpływ lub potencjalny wpływ czynników wewnętrznych i zewnętrznych na zdolność Cementowni ODRA S.A. do dostarczania Klientowi wyrobów spełniających jego oczekiwania oraz do spełniania wymagań i regulacji prawnych, dokonaliśmy identyfikacji stron zainteresowanych, które są istotne dla przedsiębiorstwa w kontekście ZSZ. W odniesieniu do każdej ze stron zainteresowanych zdefiniowano w sposób pośredni ich wymagania lub oczekiwania, określając osobę odpowiedzialną za nadzór oraz status zgodności. W ramach Przeglądu Zarządzania przeprowadzona została okresowa ocena zgodności z przepisami prawa. Szczegółowe zasady identyfikacji, aktualizacji i okresowej oceny zgodności w obszarze ochrony środowiska zawarte są w obowiązującej instrukcji I.PO.4_Identyfikacja wymagań prawnych z obszaru Ochrony Środowiska. Ostatnia ocena prawna z tego obszaru miała miejsce w marcu 2024 roku. W oparciu o obiektywne dowody, obejmujące m.in. przegląd zapisów środowiskowych, w tym danych z monitorowania środowiskowego, uwzględniających wskaźniki i parametry wynikające z regulacji prawnych, stwierdzona została zgodność ze środowiskowymi wymaganiami prawnymi i innymi. Dodatkowo ocena zgodności następuje w oparciu o wyniki kontroli środowiskowych przeprowadzonych przez organy administracji państwowej oraz

wyniki audytów wewnętrznych i zewnętrznych w zakresie ochrony środowiska. Brak wytycznych w sektorowym dokumencie referencyjnym*, które można odnieść do działalności Cementowni ODRA S.A.

*DECYZJA KOMISJI (UE) 2020/519 z dnia 3 kwietnia 2020 r. w sprawie sektorowego dokumentu referencyjnego dotyczącego najlepszych praktyk zarządzania środowiskowego, sektorowych wskaźników efektywności środowiskowej oraz kryteriów doskonałości dla sektora gospodarki odpadami na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Cementownia Odra

POLITYKA ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Misją Cementowni ODRA S.A. jest stałe podnoszenie wartości Spółki poprzez wypracowanie i utrzymanie ugruntowanej pozycji na rynku krajowym oraz zagranicznym.

Zintegrowany System Zarządzania jakością, środowiskiem i BHP to nasze zobowiązanie do produkcji klinkieru i cementu spełniającego wymagania i oczekiwania klientów, prowadzonej w odpowiednich warunkach BHP dla pracowników i podwykonawców, przyjaznej środowisku oraz zgodnej z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi i innymi wymaganiami dotyczącymi spółki.

Deklarowaną Politykę realizujemy poprzez:

Prowadzenie działalności skierowanej na budowanie trwałych i pozytywnych relacji z Klientami oraz wszystkimi stronami zainteresowanymi naszą działalnością.

Zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska poprzez stosowanie nowoczesnych i przyjaznych środowisku technologii, nadzór nad emisjami oraz ciągle doskonalenie efektów działalności środowiskowej.

Zapewnienie bezpiecznych warunków pracy celem zapobiegania urazom i dolegliwościom zdrowotnym.

Prowadzenie procesów wytwórczych przy efektywnym wykorzystaniu energii, zasobów i materiałów.

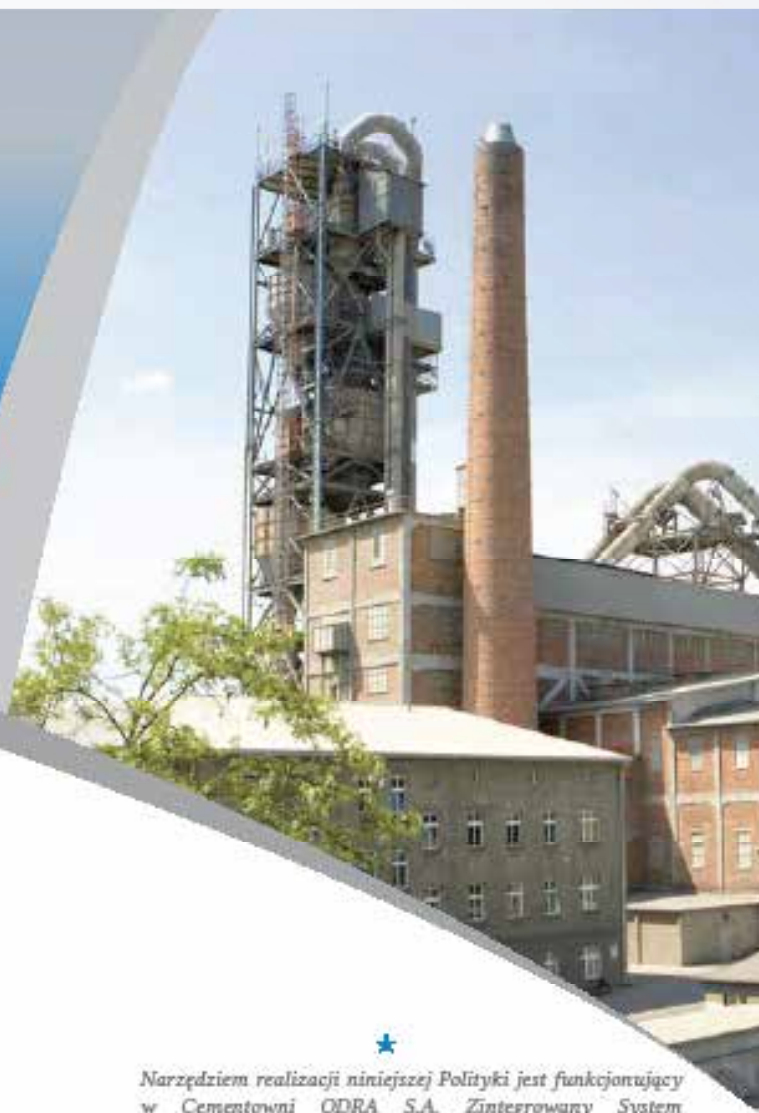
Optymalizację kosztów wytwarzania poprzez wdrażanie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych, uwzględniających minimalizowanie oddziaływań środowiskowych i poprawę warunków BHP.

Systematyczną analizę i przestrzeganie wymagań prawnych i innych uregulowań dotyczących zarówno naszych wyrobów jak też środowiska i BHP.

Współpracę z wykonawcami i dostawcami posiadającymi ustalone kwalifikacje i spełniającymi wymagania dotyczące jakości, środowiska i bezpieczeństwa pracy.

Eliminowanie zagrożeń i ograniczanie ryzyk dotyczących BHP, w tym zapobieganie wypadkom, chorobom zawodowym i zdarzeniom potencjalnie wypadkowym oraz podejmowanie działań dążących do stałej poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podnoszenie kwalifikacji oraz uwzględnianie roli pracowników i ich angażowanie do działań na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez konsultację z pracownikami lub ich przedstawicielami.

Narzędziem realizacji niniejszej Polityki jest funkcjonujący w Cementowni ODRA S.A. Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami: PN-EN ISO 9001:2015, PN-EN ISO 14001:2015, PN-ISO-45001:2018 oraz standardami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r., z uwzględnieniem Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1505 z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające załączniki I, II i III oraz z uwzględnieniem Rozporządzenia Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2019 zmieniające załącznik IV.

Zarząd Cementowni ODRA S.A. ustanawia niniejszą Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania i deklaruje wspieranie działań wynikających z niniejszej Polityki, zapewnienie zasobów i środków do realizacji celów i zadań jakościowych, środowiskowych i BHP oraz utrzymanie i ciągle doskonalenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania.

Polityka Cementowni ODRA S.A. jest uzgodniona z pracownikami, zakomunikowana i znana wszystkim pracownikom, podwykonawcom i najemcom obiektów Cementowni oraz jest publicznie dostępna.

PREZES ZARZĄDU - DYREKTOR NACZELNY

WŁODZISŁAW PUTRA

Opole, dnia 26-03-2020

OŚWIADCZENIE WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO

TÜVNORD

OŚWIADCZENIE

WERYFIKATORA ŚRODOWISKOWEGO W SPRAWIE CZYNNOŚCI WERYFIKACYJNYCH I WALIDACYJNYCH

TÜV NORD Polska Sp. z o.o.
o numerze rejestracji weryfikatora środowiskowego EMAS PL-V-0001
akredytowany w odniesieniu do zakresu NACE 23.51 (Kod NACE) oświadcza,
że przeprowadził weryfikację, czy Organizacja, o której mowa w Deklaracji Środowiskowej z dn.:04.2025

Cementownia "ODRA" S.A.
ul. Budowlanych 9, PL / 45-005 Opole

numer rejestracyjny: PL 2.16-004-50

spełnia wszystkie wymogi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. dotyczące dobrowolnego udziału w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

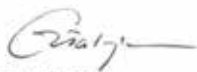
Podpisując niniejszą deklarację oświadczam, że:

- weryfikacja i walidacja zostały przeprowadzone w pełnej zgodności z wymogami rozporządzenia (WE) nr 1221/2009;
- wyniki weryfikacji i walidacji potwierdzają, że nie ma dowodów na brak zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi dotyczącymi środowiska;
- dane i informacje zawarte w deklaracji środowiskowej organizacji dają rzetelny, wiarygodny i prawdziwy obraz całej działalności organizacji w zakresie podanym w deklaracji środowiskowej.

Niniejszy dokument nie jest równoważny z rejestracją w EMAS. Rejestracja w EMAS może być dokonana wyłącznie przez organ właściwy na mocy rozporządzenia (WE) 1221/2009. Niniejszego dokumentu nie należy wykorzystywać jako oddzielnej informacji udostępnianej do wiadomości publicznej.

Oświadczam, że przeprowadzona weryfikacja spełnienia mających zastosowanie wymogów Załączników I, II, III i IV rozporządzenia (WE) 1221/2009 odbywała się w oparciu o nowe treści Załączników określonych:

- Rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/1505 z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniającym załączniki I, II i III do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS);
- Rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/2026 z dnia 19 grudnia 2018 r. zmieniającym załącznik IV do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS).

Grzegorz Tuleja
Kierownik Jednostki Certyfikującej
TÜV NORD Polska Sp. z o.o.

Oświadczenie nr EMAS/0235/3868/2025_0

Katowice, 03-06-2025

Sprawdź autentyczność certyfikatu na https://listareferencyjna.tuv-nord.pl/Lista_Referencyjna.php

TÜV NORD Polska Sp. z o.o.

ul. Mickiewicza 29

40-085 Katowice

www.tuv-nord.pl

CERTYFIKATY

CERTYFIKAT

dla Systemu Zarządzania wg
PN-EN ISO 9001:2015
PN-EN ISO 14001:2015
PN-ISO 45001:2018

Zgłoszenie z potwierdzeniem TUV NORD Polska Sp. z o.o. za pośrednictwem firmy zarządzającej, ze

Cementownia Odra

Cementownia "ODRA" S.A.
 ul. Budowlanych 9, PL / 45-005 Opole

aktualnie spełnia wymagania zgodnie z powyższymi normami w zakresie:

Produkcja i sprzedaż cementu i klinkieru.

Numer rejestracyjny certyfikatu: AC006 184715428000016	Ważny od: 05-07-2022	do: 04-07-2025
Numer rejestracyjny certyfikatu: AC006 184715428000016	Ważny od: 05-07-2022	do: 04-07-2025
Numer rejestracyjny certyfikatu: AC006 184715428000016	Ważny od: 05-07-2022	do: 04-07-2025

Produkcja i sprzedaż: PL 316000000

 Kierownik Jednostki Certyfikującej
 TUV NORD Polska Sp. z o.o.

Katowice, 15-06-2022

Certyfikacja została przeprowadzona i jest wykonywana na podstawie umowy o audyt i certyfikację, TUV NORD Polska Sp. z o.o.

TUV NORD Polska Sp. z o.o.

ul. Mikołowska 2/3

40-005 Katowice

www.tuv-nord.pl

CERTYFIKAT

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zaświadcza, że

Cementownia „ODRA” S.A.
w Opolu

spełnia wymagania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylającego rozporządzenie (WE) nr 761/2001 oraz decyzje Komisji 2001/681/WE i 2006/193/WE, czyli:

- utrzymuje system zarządzania środowiskowego,
- ocenia i doskonali efekty działalności środowiskowej,
- dostarcza informacje społeczeństwu i innym zainteresowanym stronom.

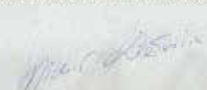
W związku z powyższym organizacja została wpisana do rejestru krajowego pod numerem

PL 2.16-004-50

I jest uprawniona do stosowania logo EMAS.

Jej system zarządzania środowiskowego oraz deklaracja środowiskowa podlegają kontroli i zatwierdzeniu przez akredytowanego weryfikatora środowiskowego.

Wpis do rejestru krajowego nastąpił w dniu: 22 kwietnia 2014 r.

 GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Niniejszy certyfikat jest ważny w okresie, kiedy organizacja jest wpisana w krajowy rejestr organizacji zarządzających w systemie ek zarządzania i audytu (EMAS).

PROCES TECHNOLOGICZNY PRODUKCJI

Celem działalności zakładu jest produkcja cementu, jako wyrobu gotowego, jednak najistotniejszym procesem jest wypał klinkieru portlandzkiego będącego podstawowym składnikiem każdego cementu. Cementownia korzysta z wapieni i margli kredowych wydobywanych we własnej kopalni odkrywkowej znajdującej się w bliskim sąsiedztwie zakładu. Jako jedyni posiadamy tzw. złożę zupełne, nie wymagające stosowania dodatków korygujących innych niż dodatki żelazonośne, a to z uwagi na możliwość uzyskiwania materiału o żądanym składzie mineralnym. Kamień w kopalni wydobywany jest metodą mechaniczną, kruszony na miejscu przez mobilną kruszarkę i transportowany przenośnikami taśmowymi do zbiorników znajdujących się przed młynem surowca. W susząco-mielącym młynie kulowym następuje zestawianie, suszenie i mielenie kamienia do postaci mąki wapiennej. Proces suszenia wykorzystuje gazy odlotowe z pieca obrotowego. Gotowa mączka z młyna transportowana jest do zbiorników homogenizacyjnych, gdzie jest ostatecznie ujednolodzona i dalej kierowana do układu dozującego pieca. Wypalanie klinkieru prowadzone jest w piecu obrotowym pracującym metodą suchą o nominalnej wydajności 1500 Mg klinkieru na dobę. Mąka wapienna

podawana na samą górę wieży wymienników ciepła poddawana jest procesowi podgrzewania. Wówczas zachodzą pierwsze przemiany chemiczne. Tak przygotowany materiał trafia do pieca. Tam podlega dalszym przemianom, w wyniku których osiągnąwszy temperaturę ok 1 450 °C przekształca się z ciała stałego w ciekłe, a następnie po spieczeniu uzyskuje na powrót postać stałą z nowymi właściwościami. Powstały w ten sposób gorący klinkier wpada do chłodnika, gdzie jest gwałtownie chłodzony i transportowany na hale magazynowe. Paliwem technologicznym stosowanym do opalania pieca obrotowego jest pył węgla kamiennego. Ponadto Cementownia posiada pozwolenie na wykorzystanie w procesie wypału klinkieru paliwa zastępczego, jako dodatkowego źródła ciepła, wytworzonego na bazie frakcji palnych odpadów komunalnych i odpadów gumowych. Paliwo to jest wytwarzane przez wytwórców zewnętrznych i w formie rozdrobnionej dostarczane do naszego zakładu. Klinkier wraz z dodatkami takimi jak żużle wielkopiecowe, popioły lotne czy re-a-gipsy, poddawany jest przemiałowi w młynach kulowych. W efekcie czego powstaje produkt końcowy cement. Jest on transportowany pneumatycznie do silosów magazynowych. Na terenie zakładu znajduje się 21 silosów betonowych o pojemności 21 000 Mg i 4 silosy o pojemności 20 000 Mg.

ASORTYMENT PRODUKOWANYCH CEMENTÓW

Nasza aktualna oferta handlowa uwzględnia potrzeby różnych odbiorców. Mogą Państwo zaopatrzyć się u nas w cementy powszechnego użytku i specjalne. Sprzedajemy cement luzem jak i workowany, który możemy dostarczyć na podany adres i żądany czas. Dostawy odbywają się zarówno transportem samochodowym jak i kolejowym.

CEMENT BŁYSKAWICZNY CEM I 42,5 R

Cement charakteryzujący się wysoką wytrzymałością wczesną (2-dniową) i normową (28-dniową). Posiada wysokie ciepło hydratacji, krótki czas wiązania oraz cechuje go wysoka dynamika narastania wytrzymałości. Cement mający zastosowanie głównie w produkcji betonu towarowego, prefabrykatów betonowych drobnowymiarowych, żelbetowych i sprężonych, betonów konstrukcyjnych wymagających wysokiej wytrzymałości wczesnej (wieńce, belki, nadproża, podpory, wiązary, słupy, ściany, stropy, filary). Cement wykorzystywany przede wszystkim w produkcji betonów mostowych, drogowych jak również w budownictwie komunikacyjnym, betonów natryskowych, gotowych suchych mieszanek dla budownictwa (kleje, zaprawy).

CEMENT HUTNICZY CEM III/A 42,5 N-LH/HSR/NA

Cement charakteryzujący się wydłużonym czasem wiązania i wolną dynamiką narastania wytrzymałości wczesnej. Niskie ciepło hydratacji powoduje ograniczenie skurczu, co sprawia, że cement ten jest odpowiedni do zastosowania w elementach masywnych. Niska zawartość alkaliów oraz obecność żużla wielkopieczowego sprawia, że cement ten wykazuje podwyższoną odporność na agresję chemiczną. Cement posiadający szerokie zastosowanie w produkcji betonu towarowego, masywnych konstrukcji (stopy fundamentowe, bloki oporowe, ściany, fundamenty, stropy), oczyszczalni ścieków, zbiorników wodnych, składowisk odpadów, betonów hydrotechnicznych (tamy, śluzy, przepusty, zapory wodne), betonów mostowych (fundamenty, elementy masywne: filary mostów, korpusy przyczółków).

CEMENT WIELOSKŁADNIKOWY CEM II/C-M (CS-LL) 32,5 R

Nowoczesny, niskoemisyjny cement, który dzięki częściowemu zastąpieniu klinieru żużlem pomiedziowym (CS) stanowi ekologiczne rozwiązanie dedykowane współczesnemu budownictwu. Charakteryzuje się wydłużonym czasem wiązania oraz umiarkowanym ciepłem hydratacji, co czyni go odpowiednim do prac w warunkach podwyższonej temperatury otoczenia oraz przy większych elementach konstrukcyjnych, gdzie istotna jest kontrola tempa twardnienia. Z uwagi na niski skurcz oraz dobrą szczelność stwardniałego betonu, cement ten znajduje zastosowanie m.in. w produkcji betonu towarowego, elementów galanterii betonowej, prefabrykatów drobnowymiarowych, a także zapraw murarskich i tynkarskich. Beton na bazie tego cementu dojrzewa nieco wolniej, jednak po 90 dniach może osiągać wyższe wytrzymałości niż beton wykonany na tradycyjnym cemencie portlandzkim.

CEMENT PORTLANDZKI ŻUŻŁOWY CEM II/A-S 42,5 R

Odnacza się dużą dynamiką narastania wytrzymałości zarówno w początkowym jak i dłuższym okresie dojrzewania, dzięki czemu doskonale sprawdza się w produkcji prefabrykatów zarówno wielkowymiarowych jak i drobnowymiarowych, betonu towarowego, posadzkowego, architektonicznego, samozagęszczalnego SCC. Dzięki swoim właściwościom jest odpowiedni również do produkcji prefabrykowanych elementów infrastruktury kanalizacyjnej (rury kanalizacyjne, studnie, kręgi). Skraca czas budowy poprzez możliwość wcześniejszego rozszalowania, a z uwagi na wysokie ciepło hydratacji umożliwia prowadzenie prac betonarskich w obniżonych temperaturach otoczenia. Obecność w składzie żużla wielkopieczowego zwiększa szczelność struktury stwardniałego betonu.

CEMENT BUDOWLANY CEM II/ B-M (V-LL) 32,5 R

Cement portlandzki wieloskładnikowy charakteryzują się umiarkowanym ciepłem hydratacji oraz umiarkowaną dynamiką narastania wytrzymałości wczesnej. Wyróżnia się bardzo dobrymi parametrami urabialności i plastyczności świeżej mieszanki betonowej, a także niską wodożądnością. Cement mający zastosowanie głównie w produkcji betonu towarowego, betonu na fundamenty i konstrukcje nośne z wyłączeniem klas XF3 i XF4, stabilizacji gruntów i podbudowy dróg, podsypek pod nawierzchnie z kostki brukowej, zapraw murarskich, tynkarskich, wylewek oraz jastrychów betonowych.

CEMENT TECHNICZNY CEM III/A 42,5 N-LH/HSR/NA

Cement charakteryzujący się wydłużonym czasem wiązania i wolną dynamiką narastania wytrzymałości wczesnej. Niskie ciepło hydratacji powoduje ograniczenie skurczu, co sprawia, że cement ten jest odpowiedni do zastosowania w elementach masywnych. Niska zawartość alkaliów oraz obecność żużla wielkopiecowego sprawia, że cement ten wykazuje podwyższoną odporność na agresję chemiczną. Cement posiadający szerokie zastosowanie w produkcji betonu towarowego, masywnych konstrukcji (stopy fundamentowe, bloki oporowe, ściany, fundamenty, stropy), oczyszczalni ścieków, zbiorników wodnych, składowisk odpadów, betonów hydrotechnicznych (tamy, śluzy, przepusty, zapory wodne), betonów mostowych (fundamenty, elementy masywne: filary mostów, korpusy przyczółków).

CEMENT BŁYSKAWICZNY CEM I 42,5 R

Cement charakteryzujący się wysoką wytrzymałością wczesną (2-dniową) i normową (28-dniową). Posiada wysokie ciepło hydratacji, krótki czas wiązania oraz cechuje go wysoka dynamika narastania wytrzymałości. Cement mający zastosowanie głównie w produkcji betonu towarowego, prefabrykatów betonowych drobnowymiarowych, żelbetowych i sprężonych, betonów konstrukcyjnych wymagających wysokiej wytrzymałości wczesnej (wieńce, belki, nadproża, podpory, wiązary, słupy, ściany, stropy, filary). Cement wykorzystywany przede wszystkim w produkcji betonów mostowych, drogowych jak również w budownictwie komunikacyjnym, betonów natryskowych, gotowych suchych mieszanek dla budownictwa (kleje, zaprawy).

METODOLOGIA OPRACOWYWANIA DEKLARACJI ŚRODOWISKOWEJ

Deklaracja jest aktualizowana i weryfikowana raz w roku. Weryfikację przeprowadza akredytowany Auditor Środowiskowy EMAS. Szczegółowe wytyczne dotyczące informacji zawartych w Deklaracji określa Załącznik IV do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. Zgodnie z tym Załącznikiem główne wskaźniki efektywności środowiskowej dotyczą tylko aspektów środowiskowych bezpośrednich czyli takich, które są bezpośrednio związane z działalnością zakładu i nad którymi sprawuje on bezpośrednią kontrolę zarządczą. W Cementowni ODRA S.A. przyjęto następujące zakresy uwzględniane przy wyliczaniu głównych wskaźników:

EMISJA

Emisja podstawowych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (pyłu, SO₂, NO₂, CO w Mg/rok) – wykresy za ostatnie 4 lata oraz porównanie z wielkościami dopuszczalnymi ustalonymi w decyzjach w Mg/rok. Wielkości emisji podstawowych zanieczyszczeń za każdy kolejny rok zgodne z danymi zawartymi w ewidencji opłatowej przedkładanej Marszałkowi Województwa oraz do KOBiZE.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Krótki opis istniejących ujęć wodnych. Pobór wody ze wszystkich ujęć oraz odwadniania w tys. m³/rok przedstawiony na wykresie za ostatnie 4 lata i porównany z ilościami ustalonymi w aktualnych pozwoleniach wodno-prawnych. Dane roczne ustalane na podstawie odczytów dobowych liczników wody i ścieków prowadzonych w rejestrach excelowskich i zapisywane na zakładowym serwerze. Krótki opis rodzajów ścieków powstających na terenie zakładu, sposobu ich oczyszczania oraz miejsc odprowadzania. Ilości ścieków ustalane na podstawie dobowych odczytów liczników.

GOSPODARKA ODPADAMI

Opis możliwości przetwarzania różnych rodzajów odpadów i surowców odpadowych w procesie produkcji klinkieru i cementu. Przedstawienie ilościowe przetwarzanych (odzyskiwanych) odpadów z uwzględnieniem paliw alternatywnych (zastępczych). Ilości odpadów przetworzonych w roku wyznaczana na podstawie kart ewidencji odpadu w systemie BDO, przetwarzane surowce odpadowe (odpady, które utraciły swój status) bilansowane

są w rejestrze danych produkcji. Ilości i rodzaje odpadów i surowców odpadowych przetwarzanych za ostatnie 4 lata w Mg/rok przedstawia się w formie graficznej. Odpady wytwarzane stanowią odpady powstające w wyniku działalności produkcyjno-gospodarczej. Opis ogólny oraz przedstawienie graficzne ilości i rodzajów odpadów wytwarzanych przez ostatnie 4 lata w Mg/rok z podziałem na niebezpieczne oraz inne niż niebezpieczne. Ilość odpadów wytworzonych ustalana jest na podstawie kart ewidencji odpadu w systemie BDO.

ENERGIA

Zużycie energii całkowitej przez zakład zawiera się w energii elektrycznej zużytej na cele produkcyjne oraz na potrzeby socjalne, jak również energii cieplnej zużytej na cele produkcyjne oraz na potrzeby CO i CW. Dane odnośnie zużycia energii opracowywane są w dziale Szefa Utrzymania Ruchu w postaci comiesięcznych rejestrów zbiorczych. Dane archiwizowane są na serwerze zakładowym.

HAŁAS

Pomiary hałasu wykonywane co 2 lata przez firmę posiadającą akredytację w tym zakresie.

PALIWA ALTERNATYWNE - ZASTĘPCZE I WĘGIEL

Opis instalacji, efekty ekologiczne w postaci zmniejszenia stosowania pyłu węglowego w kg na Mg wyprodukowanego klinkieru ($\text{kg}_{\text{pyłu}}/\text{Mg}_{\text{klinkieru}}$). Przedstawienie graficzne efektu oraz udział procentowy uzyskanego ciepła z paliw zastępczych do 4-let wstecz.

WSKAŹNIKI EKSPLOATACYJNE I EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ

Wskaźniki z ostatnich 4 lat obliczone dla emisji zanieczyszczeń w kg/Mg wyprodukowanego cementu, energii całkowitej w GJ/Mg cementu, ilości pobranej wody w m³/Mg cementu, ilości odpadów przetworzonych w procesie produkcji jak i wytworzonych w Mg/Mg cementu.

BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE ASPEKTY ŚRODOWISKOWE

Identyfikacja i ocena aspektów środowiskowych jest procesem ciągłym, polegającym na określeniu tych zagadnień i elementów działalności Cementowni, które wiążą się z wpływem na środowisko obecnym, przeszłym i przyszłym. Aspekty środowiskowe i oddziaływania środowiskowe rozpatrywane są dla wszystkich sytuacji i działań, w tym do: normalnych warunków działania, specyficznych warunków działania, szczególnych przypadków, stwarzających zagrożenie dla środowiska oraz w razie wypadków i awarii. W procedurze P.PO.1_Identyfikacja i ocena aspektów środowiskowych przyjęto jednorodny sposób identyfikowania aspektów środowiskowych oraz ich nadzorowania – ze szczególnym uwzględnieniem zidentyfikowanych, znaczą-

cych aspektów środowiskowych zarządzanych poprzez sterowanie operacyjne. Cementownia zidentyfikowała 14 aspektów bezpośrednich jako aspekty znaczące mogące mieć negatywny wpływ na środowisko oraz 3 aspekty, które mają pozytywny wpływ na środowisko. Aspekty pośrednie są aspektami nieznaczącymi.

„Znaczący bezpośredni aspekt środowiskowy” oznacza aspekt związany z działalnością, produktami i usługami organizacji, nad którymi sprawuje ona bezpośrednią kontrolę zarządczą. Identyfikację i ocenę aspektów środowiskowych przeprowadzono zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą.

Poniższa tabela przedstawia wykaz znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych negatywnych (aktualizacja z dnia 4.04.2025 r.)

AN. 1	Zużycie i eksploatacja surowców naturalnych (wapieni i margli kredowych)
AN. 2	Zużycie paliw (węgiel, olej opałowy, paliwa zastępcze z odpadów innych niż niebezpieczne)
AN. 3	Zużycie energii elektrycznej
AN. 4	Ścieki z odwadniania Kopalni ODRA
AN. 5	Emisja: Hałas z urządzeń produkcyjnych i transportowych (głównie: młynów cementu, młyna żużla, młyna surowca, młyna węgla, wentylatorów, urządzeń transportujących oraz pozostałych maszyn i urządzeń)
AN. 6	Zużycie półproduktów
AN. 7	Emisja z pieca obrotowego i urządzeń współpracujących: - opalanego paliwem konwencjonalnym (węglem), - współpalającego paliwa zastępcze.
AN. 8	Zużycie paliw napędowych
AN. 9	Emisja niezorganizowana z magazynowania materiałów surowcowych i półproduktów
AN. 10	Zużyte oleje i smary
AN. 11	Emisja z młynów cementu i urządzeń współpracujących oraz silosów cementu
AN. 12	Osady z zakładowej oczyszczalni ścieków
AN. 13	Emisja z młyna węgla i urządzeń współpracujących
AN. 14	Transport na teren wyrobiska Odra II odpadów innych niż niebezpieczne celem rekultywacji jego części

Poniższa tabela przedstawia wykaz znaczących bezpośrednich aspektów środowiskowych pozytywnych.

AP. 1	Wykorzystanie paliw zastępczych z odpadów innych niż niebezpieczne w procesie wypału klinkieru, zastępujących częściowo węgiel kamienny, wpływających na ograniczenie emisji CO ₂ oraz ilości odpadów trafiających na wysypiska.
AP. 2	Odzysk odpadów innych niż niebezpieczne w procesie produkcji klinkieru i cementu, które zastępują częściowo naturalne surowce oraz półprodukty (klinkier).
AP. 3	Przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne polegające na ich użyciu do rekultywacji części terenu wyrobiska Odra II.

CELE I ZADANIA ŚRODOWISKOWE NA ROK 2025

LP	CEL	ZADANIE	TERMIN REALIZACJI	MIERNIK OCZEKIWANY	NR ASPEKTU
1	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej	1.1 Zakupy silników energooszczędnych o wyższej sprawności	2025	Średnioroczne zmniejszenie zużycia energii elektrycznej na każdym wymienionym silniku o 5%	AN 3
		1.2 Wymiana pomp zbiornikowych na dozownik całkowity niskociśnieniowy młyn cementu nr 7 (zakup nowej dmuchawy)	2025	Średnioroczne zmniejszenie zużycia energii o 20%	
		1.3 Modernizacja sprężarkowni nr I. Wymiana wyeksploatowanych sprężarek na energooszczędne	2025	Średnioroczne zmniejszenie zużycia energii o 20% na transporcie cementu z młyna MC7 na silos	
2	Rekultywacja części wyrobiska Odra II odpadami innymi niż niebezpieczne	2.1 Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego	do 2030	Obszar zrekultywowany ok 14,38 ha	AN 1
3	Zmniejszenie zużycia gazu LPG	3.1 Budowa instalacji odzysku ciepła z sprężarkowni nr II w procesie suszenia żużla	2025	Średnioroczne zmniejszenie zużycia gazu o 25% na suszar- ni wibracyjnej żużla	AN 2
4	Zmniejszenie emisji CO ₂	4.1 Modernizacja instalacji pieca obrotowego wraz z urządzeniami współpracującymi w procesie wypalania klinkieru	2025-2026	Średnioroczne zmniejszenie emisji CO ₂ w procesie wypału klinkieru o 10%	AN 7
	Zwiększenie substytucji paliw alternatywnych RDF		2025-2026	Średnioroczne zwiększenie substytucji paliw alternatywnych do 80%	AP 1 AP 2

EFEKTY EKOLOGICZNE UZYSKANE POPRZEZ DZIAŁANIA PRZEPROWADZONE W ROKU 2024

Modernizacja parku maszynowego oraz wymiana energochłonnych urządzeń na nowe, o niższym zużyciu energii elektrycznej, znacząco przyczyniają się do ograniczenia energochłonności. W roku 2024 działania te obejmowały nie tylko silniki i wentylatory, lecz także urządzenia transportu pneumatycznego. Ponadto, zrealizowano jedną z największych modernizacji, polegającą na budowie nowoczesnego węzła produkcji i dystrybucji sprężonego powietrza.

Zadanie 1 (Cel nr 3) zostało zrealizowane. W roku 2024 wymieniono 11 silników elektrycznych w wykonaniu klasy oszczędności IE3. Każdy nowy silnik charakteryzował się mniejszym zużyciem energii o minimum 2% ze względu na lepszą sprawność. Łącznie od roku 2022 wymieniono 41 sztuk co przełożyło się na zmniejszenie 2% energochłonności w porównaniu do starych napędów.

Zadanie 2 (Cel nr 3) zostało zrealizowane. Modernizacja oświetlenia w magazynie głównym (na oświetlenie LED) średniorocznie ograniczyła zużycia energii elektrycznej o 131250.58 kWh. Wymieniono 84 opraw źródeł światła tra-

dycyjnego na 50 źródeł światła LED (NHB82 80W; NHB82 150; LL61 60W).

Zadanie 3 (Cel nr 3) zostało zrealizowane. Przeprowadzono modernizację instalacji sprężonego powietrza. Audyt powykonawczy wykazał oszczędność energii na poziomie 17% (z 0,118 na 0,098 kWh/m³)

Cel nr 2 został zrealizowany. W roku 2024 przeprowadzono rekultywację na obszarze 7,9 ha. W ramach prac rekultywacyjnych prowadzono odzysk odpadów na zwałowiskach numer 1 oraz 2. W sumie, w procesie rekultywacji, zdeponowano 147 607 ton odpadów o kodzie 17 05 04 – gleba i ziemia. Cel będzie kontynuowany w kolejnych latach.

Cel nr 1 będzie kontynuowany w latach 2025/2026.

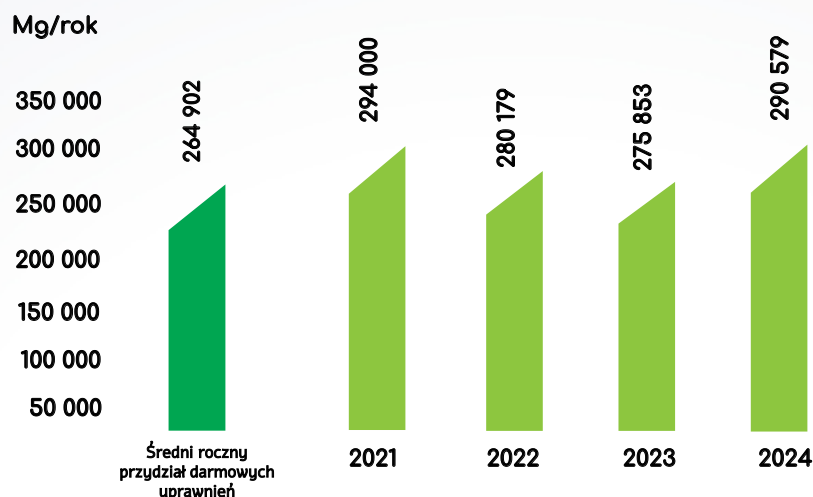
W roku 2024 przeprowadzono pierwszy etap modernizacji linii wypału klinkieru, który obejmował: analizę technologiczną projektu, uzyskanie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz uzyskanie decyzji o wsparciu finansowym Wałbrzyskiej Strefy Ekonomicznej. Z uwagi na rozległy charakter inwestycji, jest ona podzielona na etapy, a jej ukończenie przewiduje się na lata 2025-2026.

EMISJA DO POWIETRZA

Wzrost emisji CO₂ odnotowany w 2024 roku wynikał z intensyfikacji produkcji klinkieru, która jest procesem wysoce emisyjnym. W odpowiedzi na tę tendencję Cementownia Odra S.A. kontynuuje działania zmierzające do zwiększenia

udziału paliw alternatywnych w strukturze zużycia energii. Substytucja węgla paliwami zawierającymi biomasę skutkuje redukcją wskaźnika emisji CO₂ na jednostkę energii, co przekłada się na niższą emisję całkowitą.

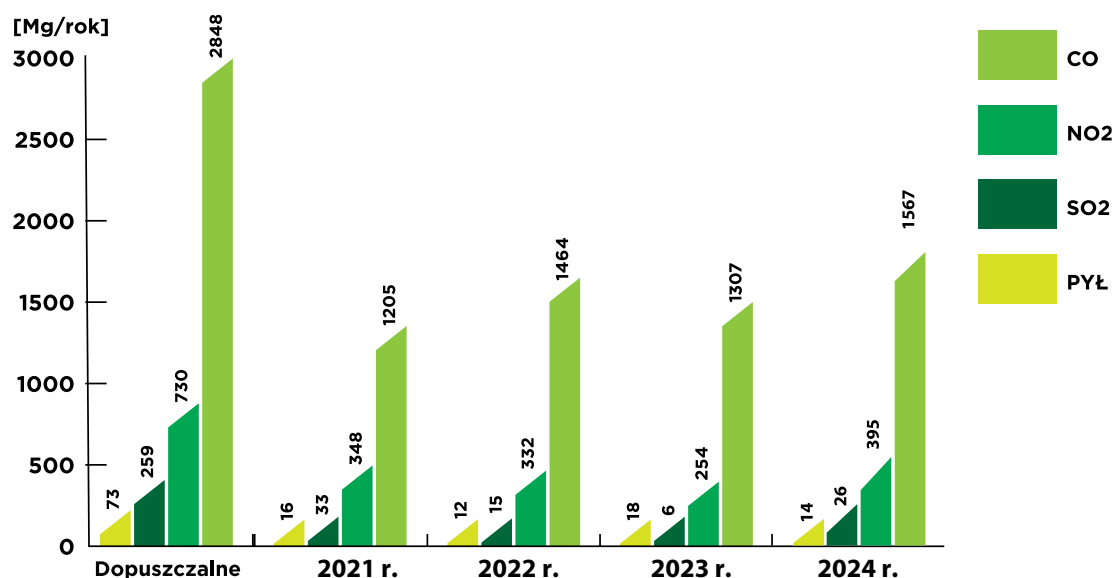
Emisja dwutlenku węgla (CO₂) w poszczególnych latach

Wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza w 2024 roku wynikał ze zwiększonej produkcji cementu i klinkieru oraz dłuższego czasu pracy pieca obrotowego. Wyższe zużycie paliw, zarówno konwencjonalnych, jak i alternatywnych, przełożyło się na wzrost całkowitych ładunków emitowa-

nych substancji, mimo utrzymania stabilnych parametrów procesowych. Cementownia kontynuuje działania mające na celu ograniczanie emisji i poprawę efektywności energetycznej.

Emisja pozostałych zanieczyszczeń w poszczególnych latach porównana z emisjami dopuszczalnymi

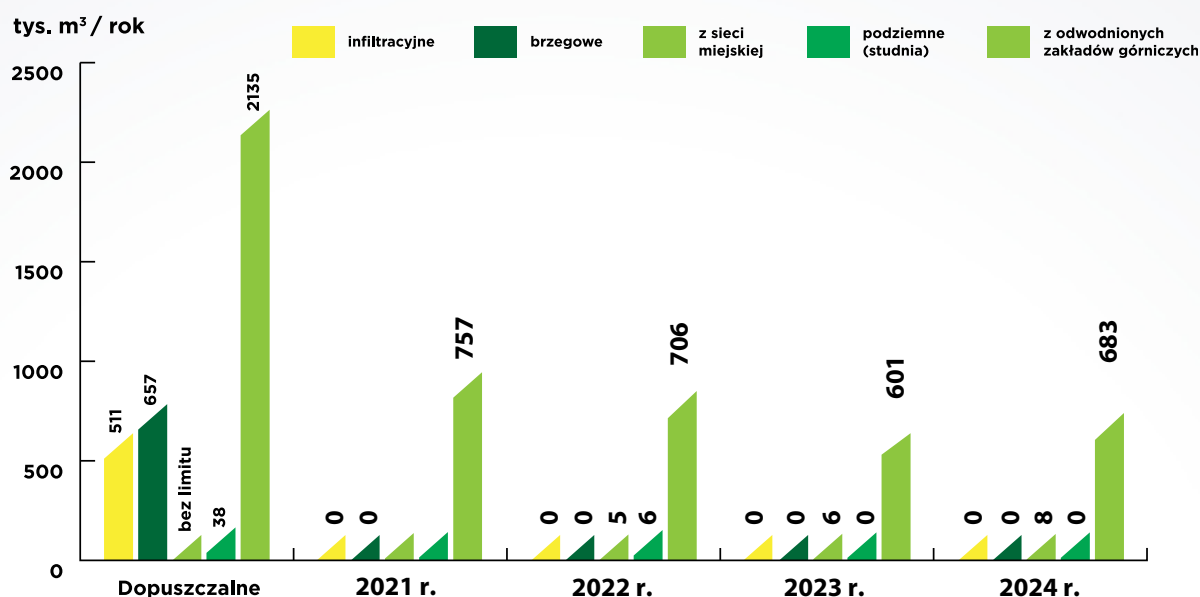
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

WODA

W Cementowni ODRA S.A. wodę pobraną stanowi woda ze studni wierconej zlokalizowanej na terenie zakładu. Woda ta oraz dodatkowo woda z miejskiej sieci wodociągowej przeznaczona jest na cele socjalno-bytowe pracowników. Na potrzeby technologiczne (chłodzenie urządzeń) i gospodarcze wodę pobiera się z zasobów wód kopal-

nianych (z odwadniania kopalni). Zakład posiada również możliwość poboru wód ze studni infiltracyjnych zlokalizowanych na zachód na prawym brzegu Odry oraz awaryjnie z ujęcia brzegowego zlokalizowanego również na prawym brzegu rzeki Odry.

Pobór wody z ujęć: odwodnienie zakładów górniczych, podziemne (studnia), brzegowe z rzeki Odra, infiltracyjne nad rzeką Odrą i sieci miejskiej [tys. m³/rok]

ŚCIEKI

W ramach działalności Cementowni ODRA S.A. powstają ścieki które stanowią: ścieki przemysłowe (mieszanina wód z chłodzenia urządzeń, z mycia dróg i placów, opadowych i roztopowych, nadmiaru wód z odwodnienia kamieniołomów) oraz socjalno – bytowe. Ścieki przemysłowe odprowadzane są z terenu zakładu poprzez kanalizację nadwustopniowy osadnik (betonowo – ziemny). Po wstępnym oczyszczeniu, specjalnym wylotem trafiają do rzeki Odry. Ścieki socjalno – bytowe wytworzone na terenie zakładu, miejską kanalizacją sanitarną trafiają na oczyszczal-

nię miejską.

Ilość odprowadzonych ścieków są rejestrowana dobowo i w dużym stopniu zależy od ilości opadów atmosferycznych. Jakość odprowadzonych wód i ścieków jest okresowo kontrolowana zgodnie z zakresem ustalonym w pozwoleniu wodno-prawnym. W 2024 roku laboratorium akredytowane na zlecenie zakładu wykonało 6 analiz. Stężenia zanieczyszczeń w badanych ściekach klasyfikują się w dolnych przedziałach wartości dopuszczalnych. Rzeczywista sumaryczna ilość ścieków odprowadzonych w 2024 roku stanowiła około 25% ilości dopuszczalnej określonej w pozwoleniu (podobnie jak w latach ubiegłych).

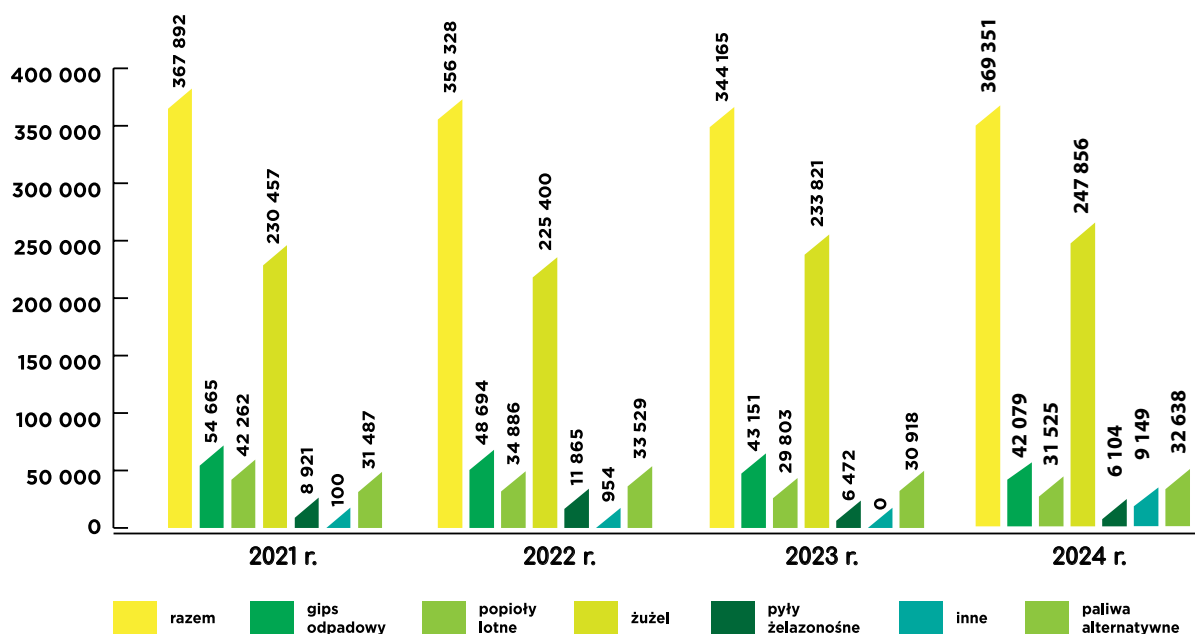
GOSPODARKA ODPADAMI

Proces wytwarzania cementu umożliwia zagospodarowanie różnego rodzaju odpadów (m.in. uboczne produkty spalania, czyli substancje mineralne powstające w wyniku spalania węgla kamiennego i brunatnego w kotłach energetycznych) z innych sektorów gospodarki w bezpieczny sposób. Doskonałym przykładem są: popioły lotne z elektrowni i elektrociepłowni, żużle wielkopiecowe z przemysłu hutniczego, pyły żelazonośne, które zastępują naturalny surowiec w postaci rudy żelaza, gipsy odpadowe w postaci reagipsów, czyli odpadów z procesu odsiarczania spalin, które stanowią zamiennik gipsu naturalnego. Wykorzystanie tych materiałów jest istotne nie tylko ze względu na oszczędności finansowe,

daje również efekty ekologiczne w postaci ograniczenia ilości składowania ww. odpadów poprodukcyjnych. Stosowanie w Cementowni ODRA S.A. w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania odpowiednich procedur, zapewnia właściwy nadzór nad wykorzystywanymi i wytwarzanymi odpadami.

Odpady (żużel, popioły lotne) oraz produkty uboczne wykorzystane do produkcji klinkieru i cementu ogółem przedstawione są na wykresie.

Specyfikacja odpadów i produktów ubocznych wykorzystywanych ogółem do produkcji

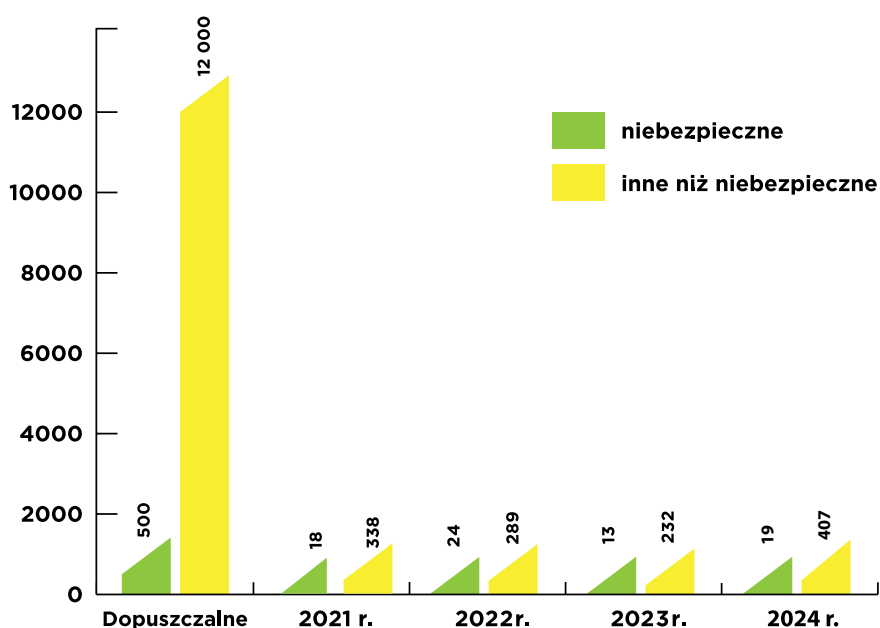

Ilość odpadów oraz produktów ubocznych wykorzystywanych do produkcji uległa zwiększeniu względem poprzedniego roku, wynika to ze zwiększonej produkcji klinkieru portlandzkiego jak i cementu. Zwiększenie zużycia paliw alternatywnych również wiąże się ze zwiększoną produkcją klinkieru. W dalszym ciągu trwa optymalizacja procesu wypału klinkieru w odniesieniu do zwiększenia zużycia strumienia paliw alternatywnych kosztem paliw kopalnych (węgla kamiennego) zgodnie z posiadanymi decyzjami admi-

nistracyjnymi.

Odpady wytworzone na terenie zakładu pochodzą głównie z działalności remontowej maszyn, urządzeń i obiektów w tym budynków, hal oraz prac inwestycyjnych. W 2024 roku ilość odpadów wytworzonych (niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne) uległa zwiększeniu do roku poprzedniego. Może być to związane z zwiększonym zakresem prac remontowych niż w roku ubiegłym.

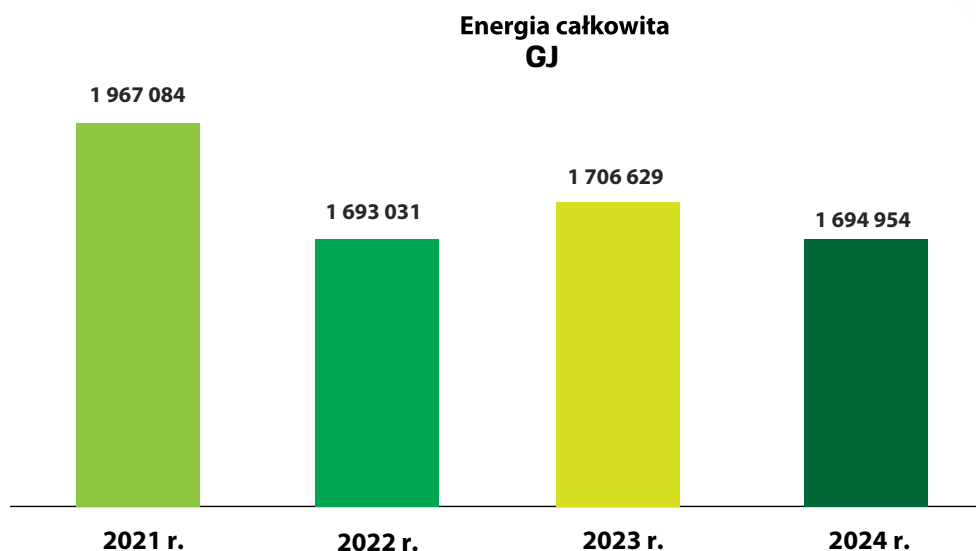
Ilość odpadów wytworzonych

ZUŻYCIE ENERGII

Zużycie energii przedstawiono jako zużycie wszystkich nośników energii niezbędnych do produkcji oraz na potrzeby pozaprodukcyjne np. socjalne.

Zmniejszenie zużycia energii w 2024 roku przy zwiększonej produkcji wiąże się z optymalizacją i poprawą efektywności urządzeń (wyższa wydajność przy mniejszym zużyciu energii).

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Produkcja klinkieru i cementu jest procesem, który stanowi źródło hałasu o znaczącym poziomie. Źróżkami hałasu są urządzenia technologiczne wykorzystywane w procesie produkcyjnym, środki transportowe (samochodowe i kolejowe). Zakład prowadzi cykliczne badania hałasu przenikającego do środowiska w zakresie i z częstotliwością wy-

nikającą z odpowiedniego rozporządzenia w tym zakresie oraz pozwolenia zintegrowanego. Pomiary wykonuje firma posiadająca akredytację PCA. Ostatnie pomiary wykonane w 2024 r. (pomiary wykonywane są co 2 lata) nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych.

PALIWA ALTERNATYWNE

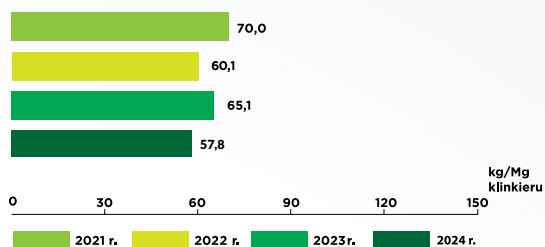

Spalanie odpadów w piecach cementowych w dzisiejszych czasach jest już powszechną praktyką. Tym sposobem można utylizować zarówno odpady komunalne (w postaci paliw alternatywnych) jak i odpady przemysłowe. Sprzyjają temu warunki panujące w piecu, w tym wysoka temperatura procesu technologicznego (1350÷1450°C) oraz czas przebywania gazów w tej temperaturze - nie krótszy niż 10 sekund, które gwarantują spełnienie wymagań rozporządzenia ws. warunków termicznego przekształcania odpadów. Silnie alkaliczne środowisko sprzyja wiązaniu chloru uwalniającego się w procesie spalania odpadów, natomiast metale ciężkie zostają wbudowane w fazy mineralne klinkieru cementowego, nie wpływając na pogorszenie jakości cementu. Metale związane są w trwałe, niewymywalne związki chemiczne, które nie zagrażają środowisku. Dzięki temu w cementowniach – w odróżnieniu od klasycznych spalarni odpadów - nie powstają niebezpieczne i niezwykle trudne do zagospodarowania pozostałości ze spalania odpadów w postaci żużli i popiołów. Temperatury płomienia dochodzące do 2000°C i średnia temperatura w komorze pieca ok. 1450°C pozwalają na bezpieczne unieszkodliwianie odpadów nawet zawierających ponad 1% chloru, bez negatywnych skutków dla środowiska. W tak wysokich temperaturach dochodzi do całkowitego rozkładu niebezpiecznych związków chlorowcoorganicznych. Dodatkową korzyścią dla środowiska ze współspalania odpadów w piecach cementowych jest zmniejszenie balastu deponowanego na składowiskach odpadów oraz ograniczenie zużycia naturalnego paliwa kopalnego, jakim jest węgiel kamienny. W latach 2021-2024 w Cementowni ODRA S.A. przetworzono termicznie 129 tys. Mg odpadów, dzięki czemu zaoszczędzono znaczne ilości węgla.

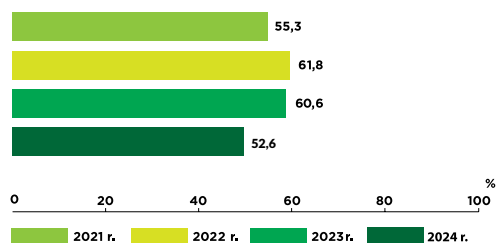

EFEKTY EKOLOGICZNE

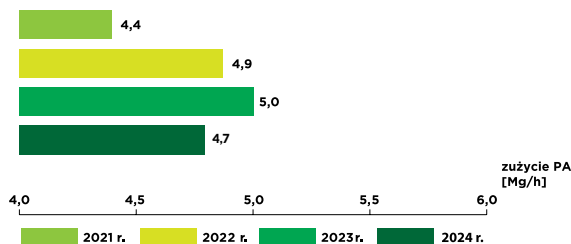
Zużycie ilości miatu węglowego na Mg klinkieru:

Ilość uzyskanego ciepła z paliw alternatywnych:

Średnie zużycie paliw alternatywnych [Mg/h]

Spadek zużycia węgla na wypał Mg klinkieru, zmniejszenia wskaźnika ilości paliwa podawanego na piec w ciągu godziny średniorocznie w roku 2024 w porównaniu z rokiem ubiegłym może wynikać z polepszenia jakości paliw alternatywnych co powoduje stabilniejszą pracę pieca do wypału klinkieru. Miało to przełożenie na czas pracy i wielkość produkcji. W dalszym ciągu celem Cementowni „ODRA” S.A. jest optymalizacja procesu wypału klinkieru poprzez zwiększenie substytucji paliw alternatywnych względem paliw kopalnych.

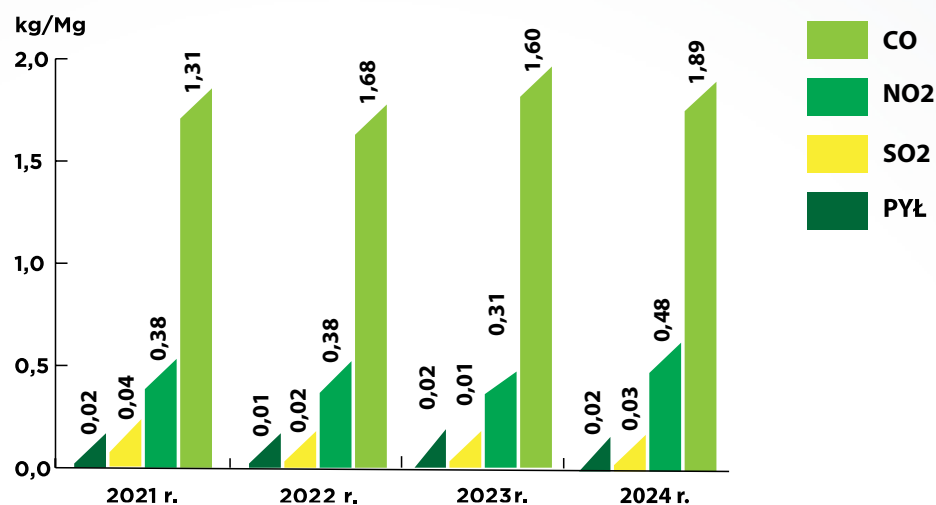

BIEŻĄCE WSKAŹNIKI EKSPLOATACYJNE I EFEKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ

Rzeczywista emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych emitowanych do powietrza w przeliczeniu na 1 Mg wyprodukowanego cementu – wskaźniki emisji:

Emisja zanieczyszczeń w kg/Mg wyprodukowanego cementu

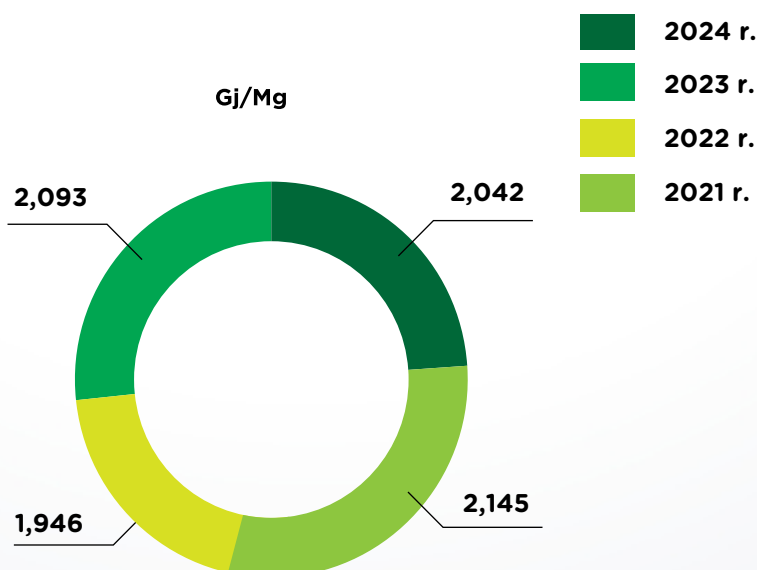

GOSPODARKA ENERGETYCZNA

Energię całkowitą na 1 Mg cementu, jako sumę różnych nośników energii tj. energii cieplnej (zakupionej w formie ciepła dostarczonego, jak również pochodzącej ze spalania

paliw płynnych i stałych) oraz energii elektrycznej (całkowitej zakupionej) przedstawiono na poniższym wykresie.

Zużycie energii całkowitej w GJ na 1Mg cementu

Zużycie energii jest ściśle związane z produkcją klinkieru i cementu. Zależy m.in. od rodzaju produkowanego cementu. Cementownia prowadzi bardzo precyzyjną analizę

zużycia energii dla głównych urządzeń oraz poszczególnych faz produkcji.

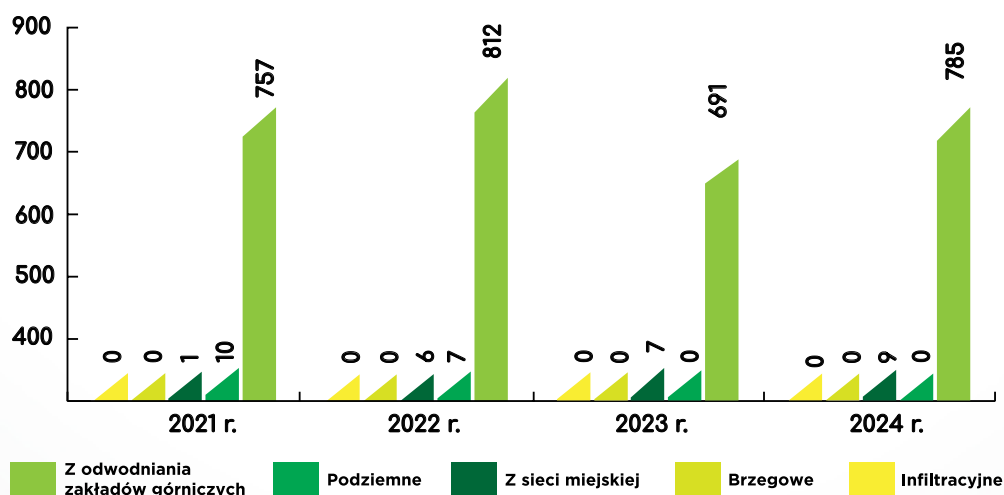
Współpraca z Krajowym Systemem Energetycznym

Cementownia ODRA S.A. jest częścią Rynku Mocy Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., których celem jest świadczenie usług wytwarzania lub ograniczania zużycia energii elektrycznej, przy zachowaniu wymaganych kryteriów bezpieczeństwa pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE). Usługa Rynku Mocy DSR to chwilowe zmniejszenie zapotrzebowania na moc elektryczną

pobieraną przez Cementownię ODRA (obecnie 7 MW). To odpłatna usługa zmniejszająca ryzyko wystąpienia niedoborów mocy w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. Zwiększa poziom bezpieczeństwa energetycznego kraju. Na wezwanie operatora Krajowej Sieci Energetycznej (PSE) Cementownia może ograniczyć zapotrzebowanie na moc elektryczną do 8 godzin na dobę.

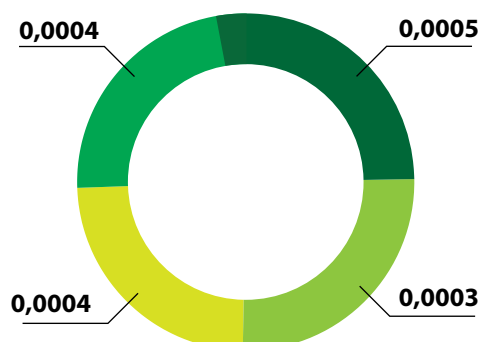
Wskaźnik poboru ilości wody wg rodzaju na 1 Mg cementu

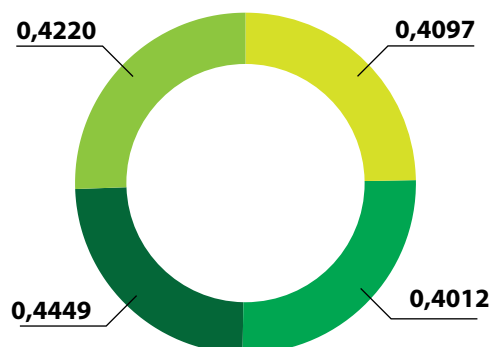
Pobór wody z ujęcia w Kopalni ODRA zapewnia jednocześnie jej odwodnienie celem utrzymania właściwego poziomu umożliwiającego prowadzenie działalności związanej z wydobywaniem i transportem surowca. Jest również zależny m.in. od wielkości napływu wód opadowych i roztopowych

w danym okresie w tym również z terenu Osiedla Chabry w Opolu – z tej dzielnicy wody opadowe i roztopowe w całości odprowadzane są do wyrobiska Cementowni ODRA S.A.

**Ilość odpadów wytworzonych w Mg/Mg
wyprodukowanego cementu**

**Ilość odpadów i surowców odpadowych
wykorzystywanych wyprodukowanego cementu**

Odpady

W przypadku tego wskaźnika dąży się do jego zmniejszania. Jego wielkość ta zależy głównie od zakresu prowadzonych w zakładzie remontów i działań inwestycyjnych. W roku 2024 wartość wskaźnika w porównaniu do roku

2023 uległa delikatnemu zwiększeniu. Spowodowane jest to zwiększeniem strumienia odpadów wytworzonych (odpady poremontowe i inwestycyjne) i wzrostem produkcji cementu.

SYSTEM BIAŁYCH CERTYFIKATÓW

System Białych Certyfikatów umożliwia przyspieszenie okresu zwrotu z tych inwestycji i modernizacji, które doprowadziły do spadku zużycia energii w przedsiębiorstwie. Większość modernizacji w obszarze infrastruktury przedsiębiorstwa, realizowanych m.in. z przyczyn produkcyjnych niesie ze sobą wzrost efektywności energetycznej i umożliwia start w przetargu na Biały Certyfikat. Zgodnie z Ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej wymagane jest potwierdzenie oszczędności energii, efektu ekologicznego oraz zasadności ekonomicznej dokonane zewnętrznym audytem efektywności energetycznej. W Cementowni ODRA S.A. audyt taki wykonano dla inwestycji polegającej na odzysku ciepła z chłodnika klinkieru do suszenia żużla. W celu wykorzystania części strumienia powietrza z chłodnika klinkieru, w listopadzie 2014 roku wybudowano układ susząco-mielący z zastosowaniem pionowego młyna rolowo-miowego. Osiągnięte oszczędności wyznaczono poprzez porównanie zużycia energii w nowym układzie i obliczeniowej wartości zużycia energii przez stary układ dla tej samej ilości żużla na podstawie wyznaczonych wcześniej wskaźników. W wyniku przeprowadzonego działania zredukowano roczną ilość zużywanego w procesie ciepła o 87 591,483 GJ (24 330,968 MWh) oraz zmniejszono zużycie energii elektrycznej o 1 247,742 MWh.

Warszawa, 16 września 2016 r.

PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI

ŚWIADECTWO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
Nr PL01453/1/26404/1-2015

potwierdzające deklarowaną oszczędność energii wynikającą z przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej

Nazwa Podmiotu: Cementownia "ODRA" Spółka Akcyjna
Adres siedziby: ul. Budowlanych 9, 45-005 Opole

Kategoria przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej:
Zwiększenie oszczędności energii przez odbiorców końcowych

Wartość świadectwa efektywności energetycznej:
4 371,925 toe

Numer i data ogłoszenia Prezesa URE w sprawie przetargu:
Nr 1/2015 z dnia 29 grudnia 2015 r.

Podmiot prowadzący Rejestr ŚEE: TGE S.A.

Niniejsze świadectwo zostało wydane zgodnie z art. 20 ust. 2 oraz art. 24 ust. 1-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167, z późn. zm.) w związku z art. 217 § 1 i § 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Rodzina postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.)

Prezes
Urzędu Regulacji Energetyki

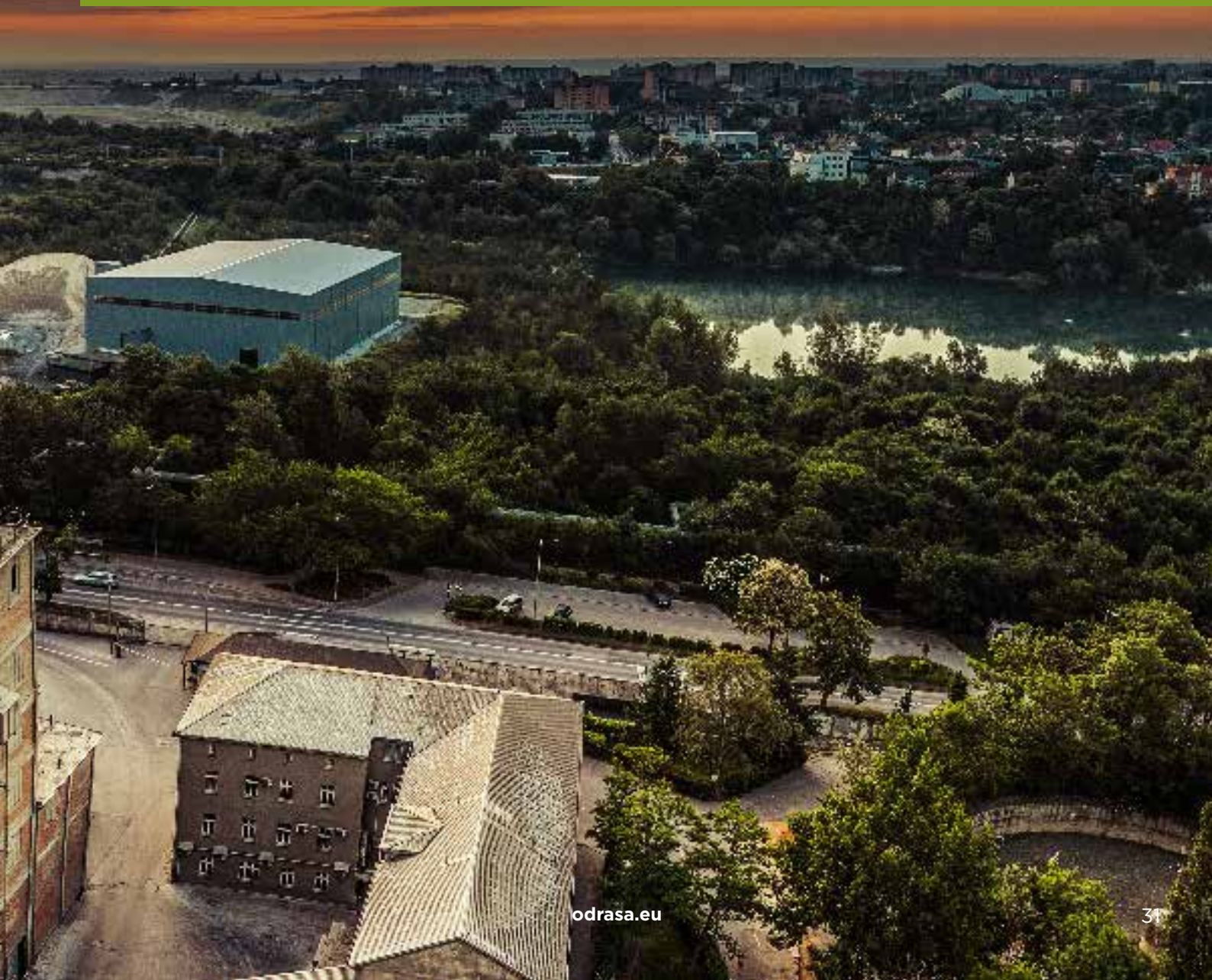
Atestacja
z datą ważności: 30.09.2016
Kontrola systemu energetycznego w wyznaczonej 17 m
OLÓWSEY SPECIALISTA
Paweł Olówsy

BILANS ODDZIAŁYWNIA CEMENTOWNI ODRA S.A. NA ŚRODOWISKO

Realizując zadania związane ze stopniowym zwiększeniem produkcji, co wynika z rosnącego zapotrzebowania na cement, jednocześnie wdrażamy rozwiązania technologiczne prowadzące do ograniczenia oddziaływania zakładu na środowisko. Emisja zanieczyszczeń pyłowych jak i gazowych utrzymuje się na poziomie zbliżonym do poziomu z roku ubiegłego. Nieorganizowana emisja pyłu jest ograniczana poprzez stopniową hermetyzację hal

magazynowych materiałów sypkich, linii technologicznych (MCP 1-4) oraz zmniejszanie powierzchni magazynów otwartych. Można śmiało stwierdzić, że wszystkie wymagania z obszaru ochrony środowiska zostały spełnione. Wskaźnik bioróżnorodności (powierzchnia zakładu 192 059 m² bez uwzględniania powierzchni wyrobisk do wielkości produkcji cementu) w roku 2024 wynosi 0,235 m²/Mg cementu.

ZUŻYCIE CIEPŁA DO PRODUKCJI KLINKIERU

4,13 GJ/Mg_{klinkieru}

ENERGIA CAŁKOWITA

2,042 GJ/Mg_{cementu}

WODA OGÓŁEM

0,8324 m³/Mg_{cementu}

KAMIEŃ WAPIENNY

1,702 Mg/Mg_{klinkieru}

ODPADY I SUROWCE ODPADOWE

ŻUŻEL	0,2986 Mg/Mg _{cementu}
GIPS ODPADOWY	0,0507 Mg/Mg _{cementu}
POPIOŁY LOTNE	0,0380 Mg/Mg _{cementu}
PYŁY ŻELAZONOŚNE	0,0074 Mg/Mg _{cementu}
PALIWA ALTERNATYWNE	0,0393 Mg/Mg _{cementu}
INNE	0,0110 Mg/Mg _{cementu}

HAŁAS

DZIEŃ
43,6 dB

NOC
42,6 dB

EMISJE

PYŁY	0,017 kg/Mg _{cementu}
CO	1,887 kg/Mg _{cementu}
CO₂	0,350 Mg/Mg _{cementu}
NO₂	0,476 kg/Mg _{cementu}
SO₂	0,031 kg/Mg _{cementu}

WSKAŹNIK BIORÓŻNORODNOŚCI

0,231 m²
powierzchni zkładu /
Mg_{cementu}

PRODUKCJA

KLINKIER 345004 Mg

CEMENT 830165 Mg

ODPADY

NIEBEZPIECZNE
0,0229 kg/Mg_{cementu}

POZOSTAŁE
0,4903 kg/Mg_{cementu}

ŚCIEKI

SOCJALNE
0,01227 m³/Mg_{cementu}

**WODY
POCHŁODNICZE**
0,17137 m³/Mg_{cementu}

ZRZUT WODY
0,49630 m³/Mg_{cementu}

ŚCIEŻKA DYDAKTYCZNO – PRZYRODNICZA

Nieczynne wyrobisko pogórnice ODRA I, stanowiące 17 hektarowy obszar przyrodniczy, oferuje niezwykle ciekawą ścieżkę dydaktyczną, która ukazuje wybitne walory przyrodnicze i geologiczne tego terenu. Wyrobisko położone jest w prawobrzeżnej części miasta Opola, pomiędzy ulicami Budowlanych i Luboszycką. Na trasie półkilometrowej ścieżki umieszczone są tablice informacyjne, opracowane we współpracy z Katedrą Biosystematyki Uniwersytetu Opolskiego. Tablice te to niepowtarzalne ilustracje, barwne fotografie oraz ciekawe opisy. W trakcie wycieczki można zatrzymać się na łące o powierzchni 0,42 ha przeznaczonej na rekreację i odpoczynek. Znajdują się tu ławki oraz wydzielona część na ognisko. Jest to idealne miejsce do organizowania pikników oraz zabaw dla dzieci i młodzieży szkolnej. Udając się do miejsca widokowego można zobaczyć profil geologiczny złoża. Na obszarze pasa ochronnego w koronie wyrobiska oraz wzdłuż pochylni na ścieżce dydaktycznej rośnie około 1500 drzew i krzewów. Rośliny te stanowią naturalną barierę odgradzającą część przyrodniczą od strefy miejskiej. Spacerując ścieżką trudno uwierzyć, że znajduje się ona w centrum miasta, w dodatku na terenie pogórnicy. Bliskość przyrody i niepowtarzalny urok tego miejsca sprawia, że można na chwilę odetchnąć od miejskiego zgiełku. Utworzony obszar pokazuje jak bezkonfliktowo można łączyć działalność przemysłową z walorami przyrodniczymi.

Cementownia ODRA S.A. umożliwia zwiedzanie zrehabilitowanego terenu ODRA I zorganizowanym grupom.

**Petasites
albus -**
lepieźnik biały

**Centaurium
pulchellum -**
centuria nadobna

**Epipactis
palustris -**
kruszczyk błotny

ŚWIAT ZWIERZĄT I ROŚLIN CZYLI ŻYCIE NA TERENIE WYROBISKA

■ PTAKI

Na terenie kamieniołomu ODRA I odnotowano wiele gatunków ptaków, które podlegają prawnej ochronie na mocy Dyrektywy Siedliskowej UE. Dyrektywa ta razem z dyrektywą ptasią stanowi podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000. Z badań wynika, że na terenie wyrobiska populacja ptaków jest reprezentowana aż przez 45 gatunków. Ptaki zamieszkują okoliczne zadrzewienia jak i szuwały, które okalają zbiornik wodny. Najważniejszym gatunkiem objętym Dyrektywą jest świergotek polny.

Wśród ptaków możemy tu zaobserwować:

- ptaki lęgowe: gąsiorek, zięba, sówka, wilga, słowik rdzawy, pliszka, krzyżówka, łyska, grzywacz, dzięcioł duży, kukułka, sroka

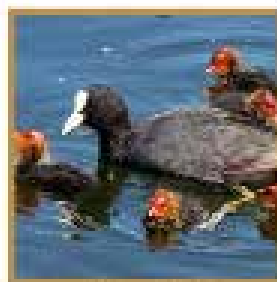
- ptaki niełęgowe: wróbel, mewa siwa, kormoran, rybitwa rzeczna

Dzięcioł gólski

Świergotek polny

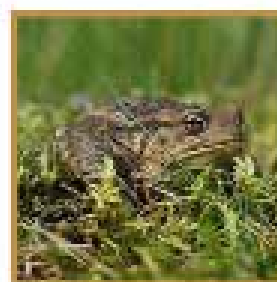
Łyska z młodymi

Wilga zwyczajna

■ ZWIERZĘTA

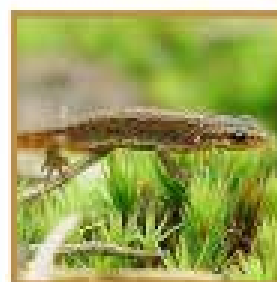
Blisko wody i pod kamieniami odnajdziemy chronione gatunki płazów i gadów. Ropucha szara wraz z żabą trawną wieczorami dają koncert, któremu przysłuchuje się traszka grzebieniasta. Z kolei w głązach możemy zobaczyć wygrzewające się w słońcu jaszczurki zwinki i jaszczurki żyworodne. Oprócz pospolitych ssaków takich jak zające i lisy w wyrobisku możemy spotkać 3 gatunki nietoperzy: nocka dużego, nocka rudego i gacka brunatnego. Nietoperze te odżywiają się złapanymi w locie owadami. Ze świata owadów ważnym gatunkiem, który tu spotkamy jest lecicha mała – „bajkowa” ważka, która jest umieszczona na czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce.

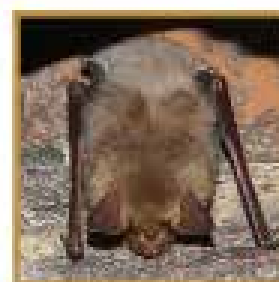
Ropucha szara

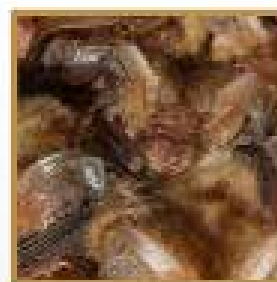
Żaba trawnia

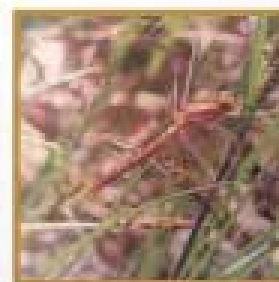
Traszka grzebieniasta

Nocka duży

Gacki brunatny

Lecicha mała

■ ROŚLINY OBECNY ŚWIAT ROŚLIN

Teren wyrobiska jest bardzo zróżnicowany. Krajobraz składa się z obszaru leśnego, łąkowego, wodnego i bagiennego. Teren leśny w większości tworzony jest przez brzozę brodawkowatą, robinie akacjową oraz sosnę pospolitą. Zbiornik wodny, który zasilany jest wodami z czynnej kopalni ODRA II jest porośnięty rdestnicami oraz pałką wąskolistną. Na łąkach odnajdziemy pospolite gatunki roślin i ziół.

Gatunki zagrożone

Badania florystyczne, które są prowadzone od kilkunastu lat na Śląsku Opolskim świadczą o występowaniu na terenie wyrobisk surowców mineralnych ponad 200 gatunków roślin ustępujących i rzadkich spośród 532 ujętych na czerwonej liście roślin zagrożonych wyginięciem. Na terenie rekultywowanym wyrobiska ODRA I występuje jeden z najbardziej zagrożonych storczykowatych regionu – kruszczyk błotny, który jest związany z siedliskami silnie uwodnionymi. Nad brzegiem zbiornika wodnego możemy z kolei odnaleźć centurię nadobną. W samym zbiorniku wodnym unosi się rdestnica połyskująca, która wpisana została na listę zbiorowisk zagrożonych w naszym regionie.

Kruszczyk błotny

Gatunek rośliny wieloletniej należącej do rodziny storczykowatych. W Polsce, podobnie, jak i w środkowej Europie roślina dość rzadka. Jest to najwzrosty z młodych kruszczyków.

Rdestnica połyskująca

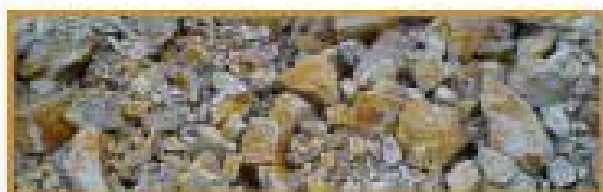
Gatunek byliny należący do rodziny rdestnicowatych. Rośnie w jeziorach i stromocicach na głębokości od 1 do 4 m.

■ GEOLOGIA CZYLI WSZYSTKO CO POD NAMI

W budowie geologicznej złoża można wyróżnić trzy serie geologiczne (litostratygraficzne) różniące się kolorem, składem chemicznym (różną zawartością CaCO_3) i zwięzłością:

- seria nr 4 – wapienie margliste (CaCO_3 45-50 %),
- seria nr 3 – margle dolne (CaCO_3 37-42 %),
- seria nr 2 – margle ilaste dolne (CaCO_3 od 24 do 32%).

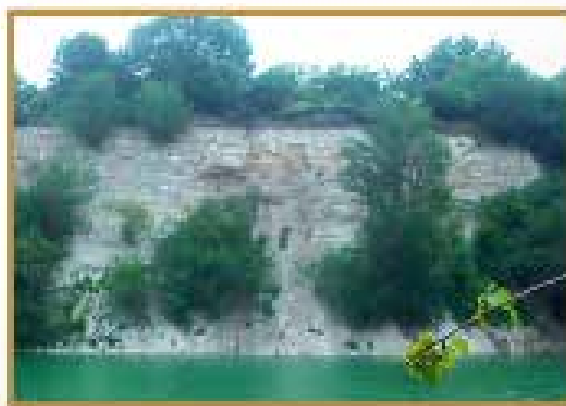

Wapienie margliste, seria nr 4

Margle dolne, seria nr 3

Z platformy widokowej, na przeciwległej ścianie widać dobrze zachowany profil geologiczny złoża z odsłoniętymi wapieniami marglistymi serii 4 w górnej części skarpy.

W ZGODZIE Z NATURĄ

Wyroby surowców mineralnych oferują bardzo korzystne i zróżnicowane warunki siedliskowe dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym także rzadkich i zagrożonych. Bardzo często ostatnimi refugiami gatunków istotnych z konserwatorskiego punktu widzenia są eksploatowane lub zamknięte kamieniołomy, żwirownie, piaskownie czy gliniarki. W ten sposób te antropogeniczne a nawet industrialne obszary stały się ważnym elementem rusztu ekologicznego wielu przekształconych obszarów, co znalazło szeroki oddźwięk w światowej literaturze. Badania florystyczne prowadzone na Śląsku Opolskim od kilkunastu lat potwierdziły występowanie na terenie wyrobisk surowców mineralnych ponad 200 gatunków roślin ustępujących i rzadkich spośród 532 ujętych na czerwonej liście roślin zagrożonych wyginięciem w regionie. Znajdują się wśród nich taksony wszystkich grup zagrożeniowych, w tym krytycznie zagrożone, a także wiele roślin podlegających prawnej ochronie na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska o ochronie gatunkowej roślin dziko występujących. Są wśród tych gatunków także takie, które w wyrobiskach mają swoje ostatnie populacje w skali całego Śląska. Jednym z najcenniejszych pod względem bogactwa gatunkowego jest na Śląsku Opolskim wyrobisko Odra I należące do Cementowni Odra S.A. w Opolu. Mimo, że położone w centrum miasta zadziwia swoją różnorodnością i naturalnością siedlisk. Występuje tu jeden z najbardziej zagrożonych storczykowatych regionu - kruszczyk błotny *Epipactis palustris* związany z siedliskami silnie uwodnionymi. Na brzegach zbiornika wodnego, na wilgotnej pulpie wapiennej znalazła

dogodne siedlisko centuria nadobna *Centaurea pulchellum*, piękna, choć niepozorna roślina, chroniona prawem. Do innych rarytasów świata roślin w wyrobisku należą choćby ośmiol mniejszy *Cerinthium mionor*, lepiężnik biały *Petasites albus* czy występująca w wodzie rdestnica połyskująca *Potamogeton lucens*, coraz częściej ustępująca ze zbiorników wodnych Opolszczyzny. Także wśród zwierząt notuje się na terenie kamieniołomu Odra I wiele ciekawych, rzadkich i chronionych taksonów. Najważniejszy z nich to podlegający prawnej ochronie na mocy Dyrektywy Siedliskowej UE świergotek polny *Anthus campestris*. Ale także wśród kaczek i innych gatunków związanych z wodami mamy do czynienia z wieloma atrakcyjnymi taksonami, w tym np. głowienką *Aythya ferina*, łabędziem niemym *Cygnus olor*, perkozem dwuczubym *Podiceps cristatus*, łyską *Fulica atra*. Okalające zbiornik szuwały zamieszkuje m.in. rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus* i trzcinniczka *Acrocephalus scirpaceus*. Dużą atrakcją wyrobiska są także nietoperze, które mają tu nawet swoje zimowe hibernakula. W niewielkich sztolniach zimują m.in. gacek brunatny *Plecotus auritus* oraz mopek *Barbastellus barbastellus*. Kamieniołom Odra I pełni również rolę ostoi płazów. Żyją tu m.in. takie gatunki jak ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* i żaba wodna *Rana esculenta*.

Opracowanie naukowe rozdziału „W zgodzie z naturą”:

prof. dr hab. Arkadiusz Nowak i dr hab. Elena Jagt-Yazykova
prof. UO (Katedra Biosystematyki Uniwersytetu Opolskiego)

KONTAKTY ZEWNĘTRZNE

Podstawą działalności Cementowni ODRA w Opolu jest stosowanie zasady zrównoważonego rozwoju, uwzględniającej czynniki ekonomiczne, ekologiczne i społeczne. Zasada ta ma swoje odzwierciedlenie w obowiązującej Polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością, Środowiskiem i BHP. W ramach harmonijnego współdziałania

ze społecznością lokalną Cementownia ODRA wspiera inicjatywy władz lokalnych, organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów. Podejmuje też ważne społecznie działania w zakresie wspierania kultury, sportu, zdrowia, nauki i edukacji. Prowadzi też działania na rzecz wspomagania najuboższych i tych, którzy są zagrożeni społeczną marginalizacją.

DZIEŃ OTWARTY CEMENTOWNI ODRA

Cóż to był za dzień! Doliczyliśmy się około 1500 odwiedzających, którzy mieli okazję zwiedzić Cementownię i poznać proces produkcji cementu. Zwiedzający nasz zakład zobaczyli kluczowe urządzenia takie jak piec do wypału klinieru, pionowy młyn żużla czy centralną sterownię - miejsce z którego prowadzone są wszystkie procesy produkcyjne. Goście mogli skorzystać z poczęstunku, posłuchać występów Gwiazd oraz wziąć udział w konkursach z nagrodami! Dla najmłodszych przewidzieliśmy również atrakcje z trampolinami i dmuchańcami na czele.

KONFERENCJA "200 LAT PORTLAND CEMENTU CEMENTOWNIE ŚLĄSKA OPOLSKIEGO"

Fabryki cementu portlandzkiego stanowiły w XIX i XX wieku najbardziej wyrazisty symbol Opola. Działyło ich wówczas w górniczym mieście Opolu i najbliższej okolicy aż dziewięć, dwie kolejne znajdowały się w Strzelcach Opolskich i Szymiszowie. „Odra” w świadomości opolan znaczy dzisiaj chyba nic więcej niż po prostu duże przedsiębiorstwo z kominem, który – o dziwo – nie dymi. Opolska cementownia jest rzadko postrzegana czy wręcz doceniana jako "świadek historii" o ogromnych wartościach dziedzictwa kulturowego. Niemożliwym jest wyobrażenie sobie krajobrazu miasta Opola bez tej cementowni. Ona jest z nami „od zawsze”... 16 września 2024 roku na terenie zakładu odbyła się konferencja naukowa poświęcona jubileuszowym obchodom oraz premiera książki Teresy Kudyby „Dawne cementownie Śląska Opolskiego”. Współorganizatorem wydarzenia jest Stowarzyszenie Polskich Mediów w Warszawie. Patronat Honorowy nad wydarzeniem objął Prezydent Miasta Opola Arkadiusz Wiśniewski.

Wapno i cement to dwa pierwotne i najważniejsze filary polskiego przemysłu. Powinniśmy poświęcić dziedzictwu przemysłu cementowo-wapienniczego stałe, doroczne wydarzenie o charakterze popularno-naukowym. Mieszkańcy regionu oraz rodziny - pokolenia pracowników tej branży oczekują stworzenia muzeum przemysłu cementowo-wapienniczego, programów edukacyjnych, oznakowanego poprawnymi datami i informacjami szlaku wapienników i cementowni Śląska Opolskiego.

Konferencja naukowa, jaką poświęcamy naszej tradycji, stanowiła zaproszenie środowisk akademickich i branżowych do wspólnego zainicjowania szeregu badań naukowych, dotyczących pionierskiej pozycji dawnej rejencji opolskiej w kształtowaniu europejskiego rynku produkcji wapna i cementu, a także nowoczesnego budownictwa. Najbardziej dedykowanym miejscem dla stworzenia instytucji, dbającej o pamięć i tradycję opolskiego centrum przemysłu cementowo-wapienniczego w skali Europy, wydaje się najstarsza czynna w Polsce i w Europie Cementownia Odra S.A. wraz z kamieniołomami, zapleczem zachowanych historycznych budynków administracyjnych, gospodarczych, infrastrukturą drogową, kolejową, elektroenergetyczną, rzeczną, a także wartościami dziedzictwa niematerialnego.

KONKURS ANEKS EDYCJA 2024/2025

Celem konkursu ANEKS organizowanego przez Galerię Sztuki Współczesnej w Opolu jest pokazanie najnowszych i najbardziej wartościowych projektów w zakresie sztuk wizualnych, których autorami są osoby związane z regionem opolskim. Cementownia Odra S.A. jest od lat głównym sponsorem konkursu.

24 stycznia 2025 r. odbył się wernisaż zwycięskiej wystawy „BORY” autorstwa duetu artystycznego Diogo Ruasa z Porto i Jagody Cierniak z Opola. Motywem wystawy BORY przyjmującej formę niezwyklej muralu autorstwa duetu artystycznego MOTS jest zimowy las.

Jak piszą o swoim dziele sami autorzy: „Wystawa BORY jest próbą uchwycenia doświadczenia spacerów po lasach Łambinowic. (...) Chcemy stworzyć przestrzeń, która stanie się odzwierciedleniem naszego spojrzenia na ten leśny krajobraz – pełen osobliwości i tajemnic.”

WSPARCIE EDUKACJI

Cementownia ODRA S.A. od wielu lat włącza się w działania edukacyjne opolskiego regionu czego dowodem jest stała współpraca m.in. z Politechniką Opolską, Uniwersytetem Opolskim oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nysie. W ramach tej współpracy udostępniamy swój sprzęt pomiarowo-badawczy do celów badań naukowych, a także wiedzę i doświadczenie zawodowe naszych pracowników. Już od ponad 20 lat w ramach współpracy z Zespołem Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Opolu organizujemy praktyki w zawodzie technik logistyki oraz technik analityk. Przyjmujemy również uczniów z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Gen. Stefana Roweckiego "Grota" na praktyki zawodowe – technik ekonomista i technik logistyki. W ramach działań na rzecz szkolnictwa organizujemy również prelekcje, warsztaty oraz wycieczki dydaktyczne z zakresu produkcji cementu, ochrony środowiska oraz pracy zakładowego laboratorium. Dr inż. Marek Kacperak prowadzi zajęcia dydaktyczne w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Nysie na Wydziale Nauk Technicznych na kierunku Zarządzanie Produkcją stopień I i II.

STYPENDIA DLA STUDENTÓW PANS W NYSIE

W 2024 roku Zarząd Cementowni „ODRA” S.A. w Opolu ufundował stypendia dla dwóch studentów ostatniego roku kierunku zarządzania i inżynierii produkcji w roku akademickim 2024/2025. 12 listopada 2024 r. odbyło się w siedzibie spółki uroczyste wręczenie Certyfikatów Stypendium Pracodawcy. Wyróżnieni zostali Agata Radecka i Kamil Maruwka.

Wydarzenie to było także okazją do zapoznania się z procesem produkcji cementu, zarządzaniem energią w naszym przedsiębiorstwie oraz procesami logistycznymi. Szczególną uwagę poświęcono zarządzaniu odpadami poprodukcyjnymi i wykorzystaniu paliw alternatywnych. Jesteśmy dumni, że mogliśmy wesprzeć tak zdolnych i ambitnych młodych ludzi.

KONKURS "OPOLSKI MARGIEL"

W 2024 wręczono pierwsze nagrody w konkursie „OPOLSKI MARGIEL”. Zgodnie z listem intencyjnym podpisanym z Wydziałem Przyrodniczo-Technicznym Uniwersytetu Opolskiego Cementownia Odra S.A. sponsoruje nagrody dla autorów najlepszych prac magisterskich, których tematyka dotyczy oddziaływania przemysłu na środowisko. Nagrodę główną otrzymał mgr inż. Adam Roślanowski za pracę pt. „Pierwiastki śladowe w osadach dennych rzeki Odry i jej dopływów w województwie opolskim i śląskim”. Wyróżnienie przyznano mgr inż. Monice Walenko za pracę „Ocena jakości wód rzeki Odry i jej dopływów w 2023 roku”. Statuetkę konkursową, którą otrzymał laureat głównej nagrody w konkursie, zaprojektowała Mariia Chyżhma – studentka Wydziału Sztuki UO.

WSPARCIE LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Cementownia Odra przeznaczyła około 1000 ton cementu na rzecz osób dotkniętych powodzią. Nasze wsparcie trafiło do Fundacji Zawierucha z gminy Łądek Zdrój oraz Urzędów Miejskich w Nysie, Lewinie Brzeskim i Bystrzycy Kłodzkiej. Cement w miarę potrzeb przekazywany był sukcesywnie do najbardziej potrzebujących. Przekazany materiał pomógł w odbudowie domów oraz infrastruktury zniszczonej przez żywioł. Wierzmy, że dzięki solidarności i wsparciu wielu podmiotów powodzianie mają szansę na szybszy powrót do normalności.

Każdemu, kto chociaż raz odwiedził nas przy ulicy ul. Budowlanych 9, nie powinna być obca znajdująca się nieopodal naszej siedziby Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Jakuba Kani.

Chcąc ulżyć w trudach pracowników Placówki oraz lokalnych mieszkańców porządkujących dotychczas przyszkolony teren zielony własnymi siłami, przy użyciu własnego sprzętu, Zarząd Cementowni Odry przekazał na ręce Liliany Szmigielskiej - Dyrektora Szkoły - traktor ogrodowy. Priorytetem, zarówno dla nas jak i Dyrekcji opolskiej „7”, jest zapewnienie Uczniom bezpiecznych i komfortowych warunków zajęć na świeżym powietrzu. Nasz niewielki gest z pewnością ułatwi codzienne funkcjonowanie Placówki. Oby służył jak najdłużej.

Trudno wyobrazić sobie przedświąteczny czas bez kolorowego Jarmarku na opolskim rynku, który zyskuje w tym okresie niepowtarzalny urok. W roku 2024 Cementownia Odra S.A. ponownie przyłączyła się do współtworzenia tej magicznej atmosfery w naszym mieście jako sponsor Jarmarku.

Z radością ogłaszamy, że nasze zaangażowanie w Szlachetną Paczkę znów przyniosło owocne rezultaty! Razem z Pracownikami Betoniarńi Odra zebraliśmy ponad 5 tys. złotych. Mogliśmy kupić łóżko rehabilitacyjne dla pana Adama oraz inne niezbędne rzeczy, które ułatwią mu życie po rozległym udarze. Nasze wsparcie to nie tylko pomoc materialna, ale i dowód na to, że wspólnie możemy wiele.

WSPARCIE SPORTU

Spółki Grupa Odra Cement - Cementownia Odra, Betoniar-nie Odra oraz Chojna Beton - od lat są zaangażowane we wspieranie lokalnego sportu.

Wspomniane już Cementownia Odra oraz Betoniar-nie Odra od przeszło 10 lat należą do grona stałych sponsorów opolskiej drużyny piłki ręcznej Gwardia Opole występują-

cej na co dzień w ORLEN Superlidze, gdzie każdego roku walczy o najwyższe cele. Cementownia Odra od dekady wspiera także piłkarski 3-ligowy Miejski Klub Sportowy w Kluczborku oddalonym o nieco ponad 40 kilometrów od Opola. Na tym jednak nasze koneksje ze światem futbolu się nie kończą, gdyż Chojna Beton może pochwalić się mia-nem „Przyjaciela Orła”, czyli partnera drużyny MKS Orzeł Trzcińsko-Zdrój z zachodniopomorskiej ligi okręgowej (Klasa A Grupa 3).

ZAWODY TRIATLONOWE - LEWIN BRZESKI

W roku 2024 Cementownia wsparła trzecią edycję zawo-dów triathlonowych w Lewinie Brzeskim. Jest to coroczna impreza sportowa, która przyciąga zarówno amatorów, jak i profesjonalnych zawodników z całej Polski i zagranicy. Lewin Brzeski oferuje malownicze trasy, które obejmują pływanie, jazdę na rowerze i bieganie. Triathlon w Lewinie Brzeskim jest ceniony za dobrze zorganizowane trasy prowadzące przez urokliwe krajobrazy, które zapewniają różnorodne wyzwania dla uczestników, co sprawia, że tym bardziej jesteśmy dumni, mogąc wspierać to wydarzenie. W zawodach wzięło udział ponad 200 zawodników.

Zawody obejmowały takie kategorie jak:

OPEN kobiety, OPEN mężczyźni, Mieszkańcy Gminy Lewin Brzeski, Mieszkańki Gminy Lewin Brzeski oraz sztafeta. Pla-ża miejska w Lewinie Brzeskim zappełniła się zawodnikami i kibicami zawodów triathlonowych.

Zawodnicy, mieli do przepłynięcia dystans ok. 500 m na kąpielisku, do przejechania na rowerze ok. 22,5 km oraz do przebiegnięcia ok. 4,5 km.

Zwycięzcami zawodów zostali:

I miejsce zajęła Sztafeta **POLARIS TEAM**,

I miejsce **Anna Tkaczuk** OPEN kobiety,

I miejsce **Piotr Jackowski** OPEN mężczyźni,

I miejsce **Marzena Boczkowska** Mieszkańki Gminy Lewin Brzeski,

KURS KWALIFIKOWANEJ PIERWSZEJ POMOCY

Bezpieczeństwo jest jednym z priorytetów Cementowni ODRA S.A. Jego nieodzownym elementem jest wiedza teoretyczna i umiejętności pracowników z tego zakresu. Pracownicy Cementowni cyklicznie uczestniczą w kursie pierwszej pomocy, który przygotowuje ich do samodzielnego udzielania pomocy przedmedycznej. Ponadto grupa wy-

branych pracowników ukończyła kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy. To 66 godzin intensywnej nauki, praktycznych ćwiczeń i pozorowanych akcji ratunkowych, które zaowocowały zdobyciem tytułu Ratownika - najwyższego wyróżnienia dla osób poza sektorem medycznym. Ten projekt to nie tylko krok ku większemu bezpieczeństwu na terenie naszej cementowni, ale również znakomita okazja do integracji i budowania silnych relacji między pracownikami.

ZAWODY Z RATOWNICTWA MEDYCZNEGO

Reprezentanci Cementowni ODRA S.A. uczestniczyli w Zawodach z Ratownictwa Medycznego dedykowanych dla Przemysłu Cementowego w Polsce. Wydarzenie w roku 2024 już po raz drugi zostało zorganizowane w Krakowie przez Stowarzyszenie Producentów Cementu. Aż 12

drużyn walczyło o prestiżowy puchar przechodni Przewodniczącego SPC. Mimo że nasza reprezentacja ostatecznie uplasowała się poza podium, to dziękujemy Organizatorom za dzień pełen sportowej rywalizacji, a zwycięzcom gratulujemy wygranej. To idealny moment, by nie tylko mierzyć się w rywalizacji, ale też podnosić swoje umiejętności, zwłaszcza w pierwszej pomocy. Podpisujemy się pod słowami Organizatorów: w tej rywalizacji każdy jest zwycięzcą!

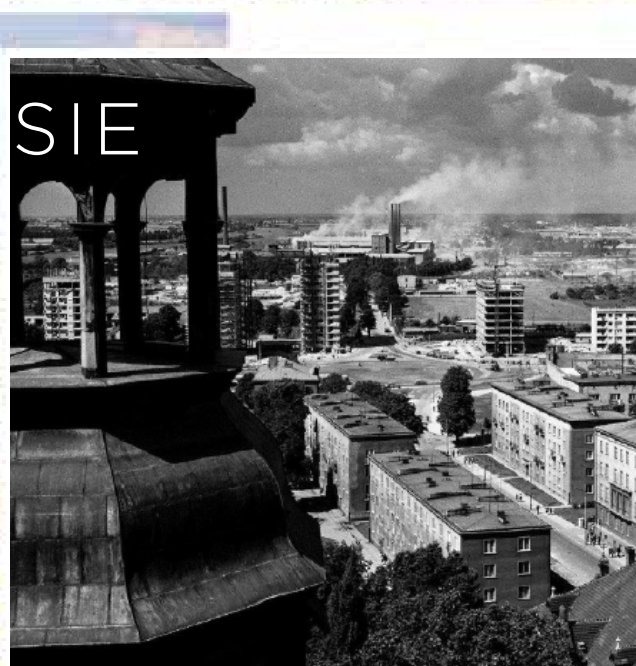

PODRÓŻ

W CZASIE

Z CEMENTOWNIĄ ODRA